BREDE STRUCTUURVISIE 2007-2020

Visie

Katwijk

Een zee aan mogelijkheden

Cie.

BSV KATWIJK

Een zee aan mogelijkheden

Brede Structuurvisie 2007 – 2020

Visie

Inleiding

Vlak voor de zomer 2002 besloten de gemeenten Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg om per 1 januari 2006 te fuseren. De jaren daarvoor was er door de gemeenten beleid op allerlei gebied vastgesteld. Wat was verstandig? Hiermee doorgaan ('een nietje door de beleidsstukken slaan') of nieuw beleid voor de nieuwe gemeente vaststellen? De colleges en de gemeenteraden van de afzonderlijke gemeenten kozen voor het laatste: een ambitieuze Brede Structuur Visie voor een nieuwe gemeente.

De fusie zou wellicht meer mogelijkheden opleveren. Niet alleen meer, maar ook andere mogelijkheden doordat er gemeentegrenzen weg zouden vallen. Een nieuwe blik op de gemeente zou ook een goede start zijn.

De ambitie werd dan ook gesteld dat voordat de fusie een feit zou zijn, de ontwerp Brede Structuurvisie (BSV) vastgesteld zou zijn. Deze ambitie is niet waargemaakt. Het proces , maar zeker ook de fusie, vergde meer tijd dan gedacht. Wel zijn wij van mening dat de ambitie van kwaliteit wel is vervuld. Voor ons ligt een stuk waar door de gemeente heel hard aan is gewerkt, maar ook door betrokken burgers, instanties, instellingen en het bedrijfsleven. Wij zijn heel blij dat ook zij, in de volle breedte, volop hebben meegeholpen aan een visie op het dorp. De druk bezochte inspraakavonden en de intensieve en interactieve workshops liggen nog vers in het geheugen.

Voor u ligt een visie waar we nog jaren mee voor uit kunnen. Een visie waarvoor een groot draagvlak bestaat, in de politiek, maar ook bij de burgers, instellingen, instanties en het bedrijfsleven. Een Visie waarop wij trots kunnen zijn. De komende jaren zal er hard gewerkt worden om de visie te realiseren. De woorden hebben wij. Nu nog de daden!

wethouder mr. D.C.W. Binnendijk

Inhoudsopgave

1	Een Zee aan Mogelijkheden	7
2	Katwijk: Mozaïekstad	10
3	Bouwen aan de nieuwe gemeente	13
3.1	Eigen identiteit	13
3.2	Volop naar ontwikkelgemeente	13
3.3	Van afhankelijk naar onafhankelijk	13
3.4	Trots op traditie	14
3.5	Oog voor vernieuwing	14
3.6	Naar één gemeenschap	15
4	Katwijk 2020	16
4.1	Het versterkte imago	16
4.1.1	De menselijke drager	16
4.1.2	De ruimtelijke drager	16
4.1.3	Het werk	17
4.1.4	Het wonen	17
4.1.5	Goed voorzien	19
4.1.6	Jeugd	19
4.1.7	(Jong)volwassen	20
4.1.8	Ouderen	22
4.1.9	Vrijwilligers	22
4.1.10	De bezoeker	22
4.1.11	Adequaat bestuurd	23
5	De strategie: het plan van Katwijk	24
5.1	Ordelijk verdedigen	24
5.2	Stap 1: de kernen ontzien	25
5.3	Stap 2: kernen als identiteitsdragers	25
5.4	Stap 3: de ring als voorwaarde	26
5.5	Stap 4: de ring als loper	26
5.6	Stap 5: de ring als kernkwaliteit	27
5.7	Stap 6: de ring bundelt en verdeelt	27
5.8	Stap 7: Katwijk goed voorzien	28

6	**De visie: ruimte gebruiken en verdelen**	**30**
6.1	**Het mozaïek in gebruik**	**31**
6.1.1	Kerngebied	31
6.1.2	De Noordflank	33
6.1.3	De Zuidflank	34
6.1.4	Integraal	35
6.2	**Het mozaïek in ruimte**	**38**
6.2.1	Kerngebied	38
6.2.2	De Noordflank	40
6.2.3	De Zuidflank	41
6.2.4	Integraal	43
6.3	**Het mozaïek in beheer**	**45**
7	**Katwijk 2020 in kaart**	**46**
8	**Katwijk in delen**	**48**
8.1	**Het mozaïek per beleidsveld**	**48**
8.1.1	Wonen	48
8.1.2	Verkeer & Vervoer	49
8.1.3	Bedrijvigheid en glastuinbouw	51
8.1.4	Toerisme en recreatie	52
8.1.5	Detailhandel	52
8.1.6	Sport & Cultuur	54
8.1.7	Zorg & Welzijn	55
8.1.8	Onderwijs & Educatie	56
8.1.9	Groen & Water	57
8.1.10	Milieu	58
9	**Garanties voor de toekomst**	**59**
9.1	**Sleutelprojecten: opgaven en meting**	**59**
9.2	**De ingrepen**	**60**
9.2.1	Katwijk aan Zee	60
9.2.2	Katwijk langs de Rijn	61
9.2.3	Katwijk Noord	62
9.2.4	Katwijk Buiten en Duinvallei	62
9.2.5	Katwijk Bereikbaar	63
9.2.6	Katwijk in de kern	63
9.3	**De inspanningen**	**64**
9.3.1	De planning	64
9.3.2	De optimalisatie	64
9.3.3	De strategie	64
9.3.4	De praktijk van de Brede Structuurvisie	65
10	**Verantwoording**	**66**

COLOFON
de Architekten Cie.
Pieter van Wesemael
Jan Does
Bas Beekman
Gozewijn Bergenhenegouwen
Nidi Gaal
Rainer Johann
Vincent Kompier
Shirin Leurs-Jaffri
Jörn Köster

1 Een Zee aan Mogelijkheden

Katwijk is nieuw! Sinds 1 januari 2006 staat de naam van de plaats voor meer dan het in het verleden geweest is. Met de voormalige zelfstandige dorpen, Rijnsburg en Valkenburg, en de kern Katwijk aan den Rijn vormt Katwijk aan Zee nu één geheel: Katwijk. Drie kleinere gemeenschappen zijn nu tot een plaats van ca. 60.000 inwoners geworden met samen nog eens een groeicapaciteit naar ca. 80.000 inwoners, vergelijkbaar met een middelgrote Nederlandse stad. Met ineens andere perspectieven, met draagvlak voor bestaande maar ook voor nieuwe initiatieven.

Een samenvoeging die niet te laat is. Een samenvoeging ook, die door de drie oorspronkelijke gemeenten al langere tijd werd gekoesterd en nu wordt gedragen. In de Holland Rijnland Regio, omringd door grotere gemeenten als Den Haag, Leiden, Haarlem en Amsterdam, moest Katwijk zich meer zichtbaar en weerbaar maken. De nieuwe Rijksnota Ruimte stuurt er op aan, dat gemeenten - zowel kwalitatief als kwantitatief - meer zelf het heft in handen nemen bij de functie- en ruimteverdeling binnen hun grenzen. Dan moet een gemeente maat hebben, weten wat ze wil en de kracht hebben om dat waar te maken.

De samenvoeging is hierin de eerste stap. Daaruit komt een zee aan mogelijkheden voort. De economische basis van de nieuwe gemeente wordt breder en minder eenzijdig dan voorheen. Het voormalige visserij-imago van Katwijk aan Zee, het toerisme dat die kern aantrekt, de bloem- en sierteelt, de handel van Rijnsburg en de agrarische bedrijvigheid van Valkenburg vormen samen de solide pijlers onder een nieuwe en dynamische markt, die Katwijk kan presenteren. Een markt die goed ontsloten is met Schiphol en de havens van Rotterdam in de nabijheid. Een markt ook in een gebied, waar het goed wonen en recreëren is. Zon, zee en duinen, veel water, vrije en beschermde natuurgebieden, afwisselend dicht en open bebouwd: een rustpunt in een overvolle en actieve regio.

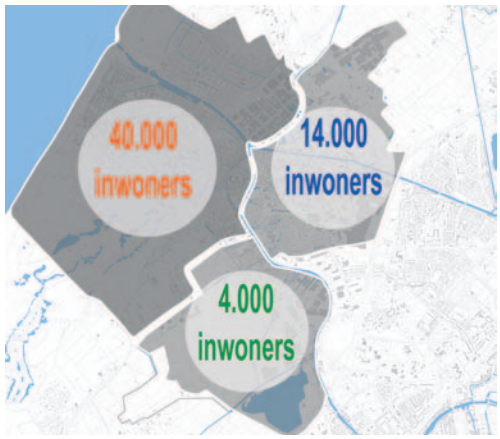

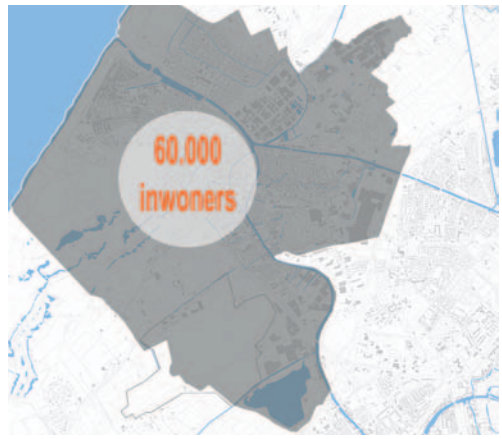

Niet alleen ontstaan nieuwe mogelijkheden door bestaande conjuncturen te mengen. Ook de groei van de gemeente op zich biedt kansen, die eerder in de oorspronkelijke gemeenten ondenkbaar waren. Een gemeente met een inwonertal van 60.000 inwoners kan voorzieningen dragen zoals een theater, een bioscoop, bovenlokale sportcentra en daarvan afgeleide faciliteiten. Allemaal kansen voor een nieuw Katwijk die zij moet verkennen, structureren, uitbouwen en aan zich moet binden.

Daarvoor is een andere aanpak nodig dan men in de dorpse culturen kende. De bestuurlijke en ambtelijke krachten zijn nu gebundeld en worden in de toekomst minder beheersmatig, meer ontwikkelend ingezet. De gemeentelijke organisatie is daarom veranderd, meer efficiënt ingericht en stuurt aan op vergroting van professionaliteit. Op die manier wil Katwijk zowel binnen de eigen gemeente als naar buiten toe greep houden op haar eigen toekomst.

Waar voorheen bovenlokale krachten het beleid van de drie oorspronkelijke kernen sterk beïnvloedde, op die krachten wil Katwijk nu meer haar eigen stempel drukken. In het belang van haar huidige inwoners, maar ook van dat van toekomstige bewoners. In het belang ook van een ieder, die geïnteresseerd is in Katwijk voor werk, productafname, recreatie of langduriger verblijf.
Dienstverlening meer op maat, meer zichtbaar en dichter bij huis. En alles liefst net zo laagdrempelig als men dat van de oorspronkelijke drie gemeenten gewend was.

Zelf kansen opsporen en benutten legt uiteindelijk beslag op ruimte. Binnen vrijwel alle beleidsterreinen wordt gereageerd op de samenvoeging, niet zelden met ruimtelijke claims als gevolg. Er is visie en daadkracht nodig om die claims integraal te kunnen beoordelen, wel of niet te honoreren, op een efficiënte wijze ruimte te bieden en die in de tijd uit te zetten. Katwijk moet meer regie nemen om de kracht en effecten van de samenvoeging in de gewenste banen te leiden. Regisseren gebeurt op grond van een regiedocument, een draaiboek. Met deze Brede Structuurvisie Katwijk 2005-2020 biedt de nieuwe gemeente een eerste regiedocument, waarmee zij een voorsprong neemt op haar toekomst. In deze Structuurvisie komen de kwaliteiten van de drie oorspronkelijke gemeenten samen en zijn de kansen ervan in beeld gebracht, geordend en naar acties vertaald. Om niet te worden overspoeld door een zee aan mogelijkheden, maar hier terdege op te zijn voorbereid.

2 Katwijk: Mozaïekstad

De lokale gebouwde en natuurlijke rijkdom van Katwijk kan het best worden getypeerd als een mozaïek. Een plaats, opgebouwd uit vele kleinere segmenten die afwisselend dorps, kleinsteeds, steeds of landschappelijk zijn. Hoewel gering van omvang, ook in gebruik vertoont de plaatselijke gemeenschap per kern, waaruit Katwijk is opgebouwd, een diversiteit aan sociale, culturele en economische achtergronden. Visserij, het faciliteren daarvan, toerisme, agrarische bedrijvigheid, bloem- en sierteelt, handel of kleinbedrijf: in alles vooral zelfdragend. Niet in de laatste plaats door de relatief beschutte, toch wat geïsoleerde ligging.

Die beschutte ligging is van oudsher al bepaald. In de twaalfde eeuw verzandde de monding van de Oude Rijn, waardoor het leven – dat al vóór de jaartelling daar was begonnen – in het gebied drastisch veranderde. Er was geen directe noodzaak meer om de stroom af te varen naar Katwijk. Het leven stokte meer landinwaarts, bij Leiden. Vanaf dat moment ontwikkelden de kernen Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg zich op eigen kracht. Waarmee ook een eigen, onderling nog eens verschillende mentaliteit de kans heeft gekregen zich autonoom te ontwikkelen. Een omstandigheid waaronder de vier oorspronkelijke kernen van Katwijk een heel geleidelijk en traag groeiproces hebben doorgemaakt.

De kernen lagen toen nog ver uiteen. De zee veranderde voortdurend de kustlijn, waardoor de natuurlijke omgeving van Katwijk zo afwisselend is geworden met duinen, bos, vennen en vruchtbare geestgronden. Toen de kustlijn stabiliseerde ter hoogte van waar die nu ligt, moest Katwijk aan den Rijn haar status van visserijdorp prijsgeven aan Katwijk aan Zee. Valkenburg en Rijnsburg waren vooral agrarische en tuinbouwdorpen. De één wat rijker dan de ander door de banden met het Graafschap Holland. Maar over

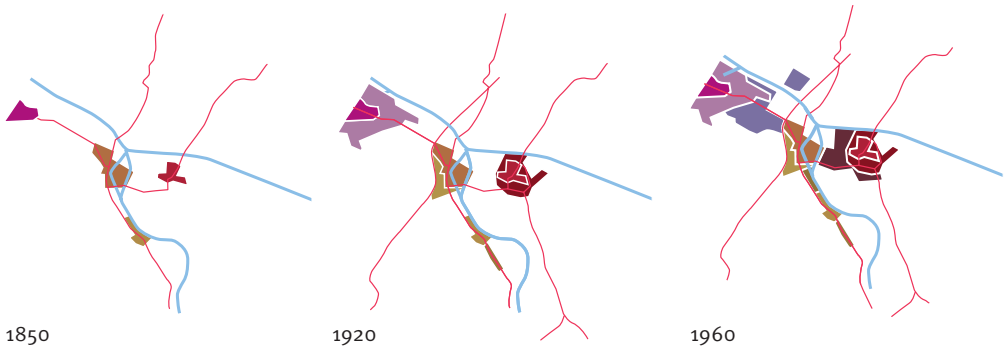

het geheel genomen bood Katwijk al vroeg een economisch profiel dat op zelfstandigheid is geschoeid, ondernemerschap stimuleert en een hechte, godsvruchtige saamhorigheid kweekt. Een cocktail, die vandaag de dag het landschap, de gebouwde omgeving en het leven in Katwijk nog steeds tekent. Een samenstel van vele losse delen dat Katwijk tot het rijke en authentieke mozaïek heeft doen uitgroeien wat het nu is.

Een mozaïek, dat ook strategisch van betekenis is. De Katwijkse gemeenschap heeft in de tijd bewezen, dat de zo rijk geschakeerde plaats een grote veerkracht heeft om veranderingen op te vangen. Conjuncturele veranderingen, zoals de opkomst van het toerisme aan het eind van de 19e eeuw of de naoorlogse verharding van de concurrentie met het groeiende Westland, heeft de Katwijkse gemeenschap met glans kunnen opvangen. Ook het verzanden van de Oude Rijn, grote schade na waterrampen of de kaalslag langs de boulevard in de laatste oorlog is Katwijk goed te boven gekomen. Ongetwijfeld liggen daar de mentaliteit van Katwijk en de beheersbaarheid van de uit kleine segmenten opgebouwde structuur van de plaats aan ten grondslag.

Dit gegeven is voor de toekomst van Katwijk daarom een heilig goed, om blijvend te respecteren. Heden wordt Katwijk met claims geconfronteerd, leidend tot een schaalvergroting die historisch gezien nieuw is voor de gemeente. Die moet worden opgevangen zonder de authenticiteit van de tot nu gegroeide bebouwings- en landschappelijke structuur, alsook cultuur te schaden. In deze Brede Structuurvisie is daarom in alles het mozaïek als ideologisch richtsnoer gehanteerd.

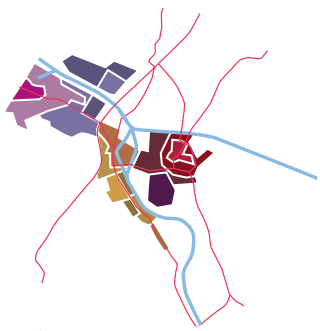

1970

1980

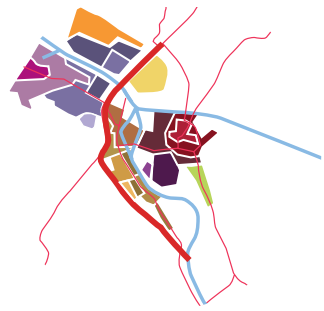

2000

Het mozaïek, zoals het gegroeid is, moet weer zichtbaar worden gemaakt met de historische sporen als markeringen. De Oude Rijn en vroegere dorpsstraten moeten als dragers van het oorspronkelijke mozaïek in ere worden hersteld. Versleten segmenten moeten weer op orde worden gebracht. Nieuwe segmenten moeten worden toegevoegd, zodanig dat deze versmelten met het oorspronkelijke mozaïek en de mensen die dat dragen.

mozaïek heden

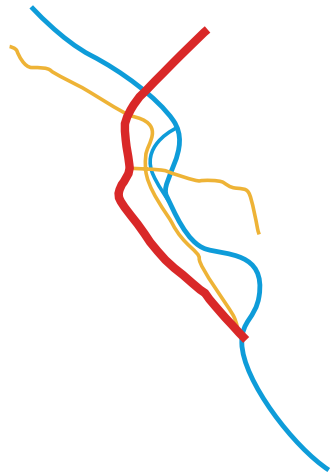

dragers

3 Bouwen aan de nieuwe gemeente

Katwijk staat voor de opgave om haar positie in de regio te versterken. Ontstaan uit de drie oorspronkelijke gemeenten vormt zij nu een plaats met ruim 60.000 inwoners en heeft zij een groeipotentie naar 80.000 inwoners. Een plaats om rekening mee te houden.

3.1 Eigen identiteit

De groei van de plaats komt uiteraard eerst ten goede aan de inwoners van Katwijk zelf. Het is een kans om bestaande noden van de bevolking in de sfeer van wonen, werken en voorzieningen op te lossen. Maar om tot vol wasdom te komen trekt de plaats in de toekomst zeker ook publiek van buiten Katwijk aan. Dat kan en moet zelfs, zij het beheerst. Katwijk is een eigenzinnige en veelzijdige gemeente met belangrijke en historische waarden, waaraan zij haar identiteit ontleent. Die identiteit, onderscheiden naar de drie oorspronkelijke plaatsen waaruit ze is voortgekomen, moet worden hoog gehouden, zo niet met meer kracht worden uitgedragen. Dat was al het credo bij het nemen van het initiatief om samen te gaan: ´Trots op traditie, oog voor vernieuwing´. Ook voor deze Brede Structuurvisie en de praktijk ervan moet datzelfde credo gelden.

3.2 Volop naar ontwikkelgemeente

Beheersing van en regie op de eigen toekomstontwikkeling is daarom één van de eerste taken waarvoor de gemeente staat. Met de kracht van de drie oorspronkelijke ambtelijke organisaties moet worden gewerkt aan verwezenlijking van de algemene doelen, zoals die in deze Brede Structuurvisie zijn verwoord. Per beleidsveld moet het bereiken van die doelen verder worden ondersteund. Dat vraagt om meer structuur, om onderlinge samenwerking tussen de beleidsvelden, om efficiëntie en om verdere professionalisering van de organisatie. Vanaf 1 januari 2006 is de organisatie hierop meer toegerust. Een vastgestelde Brede Structuurvisie moet voor die organisatie uiteindelijk de leidraad vormen. Die vormt voor die organisatie en haar bestuurlijke opdrachtgevers de opmaat voor wat er in de gemeente beschermd, beheerd, maar vooral ontwikkeld moet worden. Aan buitenstaanders biedt deze visie houvast bij het bepalen van de eigen doelen: zicht op de koers die de gemeente vaart.

3.3 Van afhankelijk naar onafhankelijk

Het samengaan van Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg in één gemeente Katwijk is een stap op weg naar onafhankelijkheid. Afzonderlijk zijn de drie gemeenten van oorsprong als onafhankelijk te beschouwen: kleine gemeenschappen die al eeuwenlang voornamelijk hun bestaansrecht ontlenen aan eigen kracht. Anno nu boet die kracht echter in, voornamelijk onder invloed van de enorme groei, zowel economisch als qua inwonertal, die de provincies Zuid- en Noord-Holland, de regio en omliggende steden doormaken. Daaruit komen voor de kleinere gemeenten bijna onbeheersbare ruimtevragen en –claims voort, waartegen weerwoord vrijwel geen kans meer heeft. Bestaande waarden of geplande initiatieven dreigen verloren te gaan onder regie van provinciale, regionale of buurgemeentelijke organisaties. De samenvoeging moet Katwijk in staat stellen om zich aan deze milieu´s gelijk te stellen. Niet om er tegen in verweer te komen,

maar om op gelijke basis de eigen waarden naar voren te brengen en daar ook een bijdrage aan te leveren. Met de nieuwe organisatie en haar uitspraken in deze Brede Structuurvisie moet Katwijk een volwaardige speler worden op het regionale speelveld.

3.4 Trots op traditie

De rijke natuur en historie, de onafhankelijke culturen en manier van samenleven, de economische grondslag, de relatieve afzondering of eigen evenementen zijn onder meer waarden waarop Katwijk is gebouwd. Waarden, die boven alles wat er op de nieuwe gemeente aan ontwikkelkansen afkomt gerespecteerd moeten worden. De Brede Structuurvisie moet deze waarden aangrijpen om te behouden en Katwijk op voort te bouwen. Waarden, die beginnen in de oorspronkelijke kernen zelf – die als kern binnen de nieuwe gemeente dan ook gehandhaafd blijven. In de praktijk van de Brede Structuurvisie moeten juist deze waarden de kans krijgen om geleidelijk tot een beeld van Katwijk als één gemeente met haar eigen identiteit uit te groeien.

De trots voor oorspronkelijkheid moet blijken uit zowel de integrale kaart van deze Brede Structuurvisie als uit de opgave voor elk afzonderlijk beleidsveld.

3.5 Oog voor vernieuwing

Het samengaan van drie gemeenschappen en het samenvoegen van hun grondgebied biedt daarnaast onmiskenbaar nieuwe perspectieven. Voorzieningen kunnen worden gedeeld en meer efficiënt over het gehele grondgebied gespreid worden. Nieuwe gronden voor ontwikkeling komen vrij waardoor een impuls ontstaat voor een andere ruimtelijke indeling dan voor kort nog werd voorzien. Verschillende functies kunnen daarom evenwichtiger over de gemeente verdeeld worden, zodanig dat de bestaande infrastructuur minder wordt belast.

Dorpskernen, en daarmee oorspronkelijke kwaliteiten van Katwijk, kunnen daardoor een opleving doormaken. Schaalvergroting levert draagvlak op voor mogelijk nieuwe functies zoals een evenementenhal of een theater. Functies, die eerder binnen de drie gemeenten afzonderlijk onvoldoende grond van bestaan hadden. Meer draagvlak komt ook de toeristische en economische ontwikkeling of ontwikkelingsperspectieven ten goede. Kortom, veel nieuwe mogelijkheden dienen zich aan die het noodzakelijk maken om deze per afzonderlijk beleidsveld nader te onderzoeken of om er ruimte voor te reserveren op de algemene kaart van de Brede Structuurvisie.

De nieuwe gemeente Katwijk staat voor de taak om deze nieuwe kansen op waarde te schatten en de realiseringsmogelijkheden ervan in kaart te brengen en te begeleiden. Zodanig, dat de oorspronkelijke kracht van de drie gemeenschappen, waaruit Katwijk nu is opgebouwd, gehandhaafd en versterkt wordt. Ter geleiding van deze taak dient deze Brede Structuurvisie Katwijk als richtsnoer en regiedocument.

© Gemeente Katwijk

3.6 Naar één gemeenschap

De nieuwe taken van functie- en ruimteverdeling van Katwijk moet de gemeente uitvoeren in het belang van in oorsprong drie gemeenschappen. Die gemeenschappen zijn niet door een gestelde fusiedatum ineens één geworden. Kennis van en zorg voor elkaar is in het verleden voornamelijk verworven door samenwerking. Nu komt het er op aan: functies moeten worden gedeeld of uitgewisseld en belangen van de ene gemeenschap moeten in ruimte worden vertaald bij de andere. Inwoners hebben tijd nodig om te wennen aan de nieuwe omstandigheden en de mogelijkheden die daarin worden geboden. Omgekeerd heeft Katwijk haar inwoners nodig bij haar inspanningen om regionaal en ten opzichte van buurgemeenten een sterkere positie te verwerven. Gedragen door eigen inwoners gaat het uitdragen van gemeentelijke initiatieven altijd beter.

Katwijk wil daarom in alle openheid werken aan de nieuwe toekomst. De Brede Structuurvisie is daarom niet alleen een regiedocument voor de gemeente, maar is tevens een betrouwbaar ontwikkelingsprogramma voor alle belanghebbenden buiten die organisatie: voor haar inwoners, voor belangengroepen, voor degenen die in Katwijk werken of daar het initiatief toe nemen, voor buurgemeenten, regio en provincie. Niet alleen een passief programma, maar ook de uitnodiging aan hen om deel te nemen aan verdere ontwikkeling of uitvoering van beleid in de lijn van de Brede Structuurvisie.

4 Katwijk in 2020

De inspanningen van de nieuwe gemeente Katwijk in de lijn van deze Brede Structuurvisie moeten een uiteindelijke – maatschappelijke – meerwaarde opleveren ten opzichte van het verleden. Vraagstukken, directe of latente, waar de afzonderlijke kernen zich tot nu autonoom en deels samenwerkend voor gesteld zagen, zullen de komende jaren als één gemeente worden opgepakt. In 2020 moet dat een Katwijk opleveren, dat een sterke positie inneemt in de regio, met een sterk en wellicht deels nieuw imago waar huidige en nieuwe bewoners van de gemeente zich thuis voelen: alle natuurlijke kwaliteiten goed benut, een sterke economische basis, een goede leefstandaard, adequaat voorzien en krachtig bestuurd. Een gemeente om trots op te zijn.
De eigen kracht en vitaliteit van de Katwijkse samenleving, opgebouwd vanuit de diverse karakteristieken per kern, wordt hoog gewaardeerd en verdient dan ook onderhouden en waar mogelijk versterkt te worden. De visie op deze samenleving is dan ook een belangrijke bouwsteen in deze Brede Structuur Visie. Overigens wel in het besef dat een tijdshorizon van 2020 voor maatschappelijke ontwikkelingen wel ver weg ligt. Vele factoren spelen hierin een rol. Factoren die vaak ook niet eens te voorzien zijn. De tijden zijn immers niet in onze hand. Een maatschappijvisie met een langere tijdshorizon heeft daarmee iets betrekkelijks, maar kan wel waarden aangeven en een richting aanduiden.

4.1 Het versterkte imago

4.1.1 De menselijke drager

De Katwijkse samenleving, opgebouwd uit de gemeenschappen van Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg, onderscheidt zich o.a. in het feit dat in Katwijk mensen naar elkaar omzien, oog hebben voor elkaar. Die sociale samenhang is een factor van betekenis en is in feite het kapitaal van de gemeente Katwijk. Het is meer dan de moeite waard om deze eigenschap in Katwijk te behouden. De samenleving en de leefomgeving zijn de pijlers waarop de gemeente rust. De kwaliteit van de samenleving en de kwaliteit van de leefomgeving zijn daarom leidend bij het ontwikkelen van beleid in het algemeen en in het bijzonder bij het ontwikkelen van plannen op het terrein van ruimtelijke ordening.

4.1.2 De ruimtelijke drager

De natuurlijke groen/blauwe waarden, zowel inlandig als langs de kust, vormen in de toekomst dé hoofddrager van het imago van de nieuwe gemeente. Katwijk staat voor water: de zee, de Oude Rijn en het uitgestrekte binnenmeer bij Valkenburg. Katwijk staat voor groen: de duinen, de agrarische landerijen en straks de aaneengesloten groene verbindingszones door de gemeente heen. Katwijk staat voor historie: een schat aan sporen van beschavingen door de eeuwen heen – deels nog verborgen, deels zichtbaar – in vier blijvend te onderscheiden kernen: Katwijk aan Zee, Rijnsburg, Katwijk aan den Rijn en Valkenburg. In één woord: Katwijk staat voor ruimte met een hoge kwaliteit. Op deze solide ondergrond bouwt de nieuwe ge-

© Gemeente Katwijk

meente, met sinds de fusie gebundelde bestuurskracht, voort aan vernieuwde economische en sociaal maatschappelijke omgeving.

4.1.3 Het werk

Van oudsher kennen de drie kernen samen een breed geschakeerde conjunctuur van visverwerking, bloem- en sierteelt, handel, agrarische bedrijvigheid en meer recent ook glastuinbouw en toerisme. Het zelfstandige ondernemerschap is in de drie kernen een sterk fenomeen. Dit levert de gemeente weliswaar een brede, meerzijdige economische basis. Maar alleen het optellen van deze conjuncturen biedt onvoldoende garanties om deze basis naar de toekomst toe te consolideren. Dan moet Katwijk, door gerichte aandacht, revitalisering, zorgvuldige ruimtelijke concentratie, kwaliteit van inrichting en verbetering van de bereikbaarheid juist die traditionele economische pijlers meer ruimte bieden. Zodanig, dat in de slipstroom daarvan nieuwe, mogelijk hoogwaardige bedrijvigheid wordt aangetrokken.

De betekenis van dit beleid voor de Katwijkse gemeenschap is groot. Tot op heden is zij in hoge mate zelfdragend geweest, heeft zij werk gezocht, gecreëerd en gevonden binnen de eigen lokale economieën. De inwoners van deze gemeente staan bekend als gewilde en harde werkers. Deze verworvenheid wordt door de nieuwe gemeente omarmd. Niet alleen door het treffen van fysieke maatregelen, maar ook door werk en onderwijs beter te stroomlijnen, voorwaarden te verbeteren voor zelfstandig ondernemersschap en een platform te creëren waarop ondernemers, werkgevers, werknemers en lokale overheid zich permanent kunnen treffen.

4.1.4 Het wonen

Wonen in Katwijk is wonen in rijkdom. Zeker in relatie tot de omliggende steden. Daarvoor zorgen de omgeving en haar natuurlijke kwaliteiten alleen al voor. Toch leidt de nabijheid van die steden, die een sterke groei doormaken, tot een zekere druk op de woonkwaliteiten in Katwijk. Groei en slijtage van de woningvoorraad zijn in Katwijk minder snel gegaan dan in vergelijkbare gemeenten. De Katwijkse woningmarkt kenmerkt zich dan ook door een relatief grote voorraad goedkopere, sociale woningen. Een markt, die ook bewoners van andere steden aantrekt en de marktperspectieven voor de eigen bewoners van Katwijk vertroebelt.

Een tweede trend, eveneens veroorzaakt door de groei van omliggende steden, is de toename van de regionale ruimtevraag voor woningbouw. Ofwel, de openstelling van de lokale woningmarkt voor woningzoekenden van elders. Ruimte is in Katwijk voorhanden: dat daarom de aandacht in deze op Katwijk is gericht ligt voor de hand. De karakteristiek van deze categorie van woningzoekenden is een heel andere dan die van de lokale. Het creëren van een markt voor die categorie draagt dan ook het risico in zich dat de lokale woningzoekenden worden achtergesteld.

Aan beide tendensen wil Katwijk met de koers, die in deze Brede Structuurvisie wordt uitgezet, het hoofd bieden. Bij de herstructurering van bestaande, vooral na oorlogse wijken, en bij het ontwikkelen van grote, nieuwe woonlocaties staat de zorg voor de lokale woningvraag voorop. In de Katwijkse samenleving is behoefte aan woningen voor starters op de markt, voor ouderen en voor kleinere huishoudens. Zowel bij herstructurering als bij nieuwbouw wordt in de eerste plaats dan ook in die behoefte voorzien.

© Gemeente Katwijk

Daarnaast wil Katwijk meer evenwicht brengen in haar aanbod van goedkope en duurdere woningen, zowel huur als koop. Per saldo kan de gemeente dan iets meer woningen in de duurdere sector bouwen. Daarmee houdt zij zowel gelijke tred met andere steden in de regio, als ook een breed woningaanbod voor alle doelgroepen. Behalve evenwicht in kwantitatief opzicht moet de woningmarkt aan het eind van de werkingsduur van de Brede Structuurvisie ook in kwalitatief opzicht meer in evenwicht zijn. Zowel bij herstructurering als bij nieuwbouw heeft Katwijk daarom oog voor het aanbrengen van meer differentiatie in woningtypen en woonmilieus: een breed keuzespectrum voor zowel de lokale woningzoekende als voor hen, die zich van buiten door Katwijk voelen aangetrokken.

Een belangrijke factor ter verhoging van het woongenot ligt in de inrichting en het beheer van de openbare ruimte. Katwijk wil hiervoor één kwaliteitsnorm ontwikkelen voor alle kernen, achterstanden in eerste instantie wegwerken en dan, samen met haar bewoners, inrichtings- en beheerplannen uitwerken voor de openbare buitenruimte. Toevoegen van groen of het versterken van de samenhang in bestaand groen heeft hierbij prioriteit.

De gemeente wil bewoners ook meer betrekken bij de uitvoering van dergelijke plannen. Speciaal hiervoor is een netwerk voor wijkgericht werken opgezet, met voor iedere wijk een wijkregisseur. Deze draagt er zorg voor dat de dienstverlening in de openbare ruimte – inrichting, veiligheid, onderhoud en beheer – dichter

bij de burger wordt gebracht. Dat komt niet alleen de kwaliteit van de ruimte ten goede, maar draagt ook bij aan versterking van de sociale cohesie in de gemeenschap. Zeker het behouden en zo mogelijk versterken van deze sociale cohesie verdient blijvende aandacht. In te stellen wijkraden spelen bij wijkgericht werken een belangrijke rol.

4.1.5 Goed voorzien

Het welzijn van de bewoners van Katwijk is de olie van de economische motor, de voorwaarde om er te wonen. De van oorsprong kleinere gemeenschappen hebben een bijzonder stempel op dat welzijn gedrukt. Vanuit de historie gegroeid en bevorderd door de relatief geïsoleerde ligging zijn deze gemeenschappen sterk religieus geïnspireerd. Door het geheel van sociale en maatschappelijke activiteiten binnen de gemeente is deze inspiratiebron voel- en zichtbaar. Dominerende eigenschappen zijn de belangrijke rol van de familieverbanden, eigenheid en onafhankelijkheid, saamhorigheid en dienstverlening, gemeenschapszin en de bereidheid tot het leveren van vrijwillige bijdragen aan sociaal- en maatschappelijk werk. Eigenschappen, die de gemeente op sommige terreinen, zoals die van Zorg Advies Teams, een breed maatschappelijk gedragen verslavingsbeleid, zorgoverleg voor kwetsbare burgers, landelijk tot voorbeeld hebben gemaakt. Deze pijlers, waarop de samenleving van de nieuwe gemeente rust, wil Katwijk ook naar de toekomst blijvend koesteren.

© Gemeente Katwijk

In alle levensfasen wil Katwijk haar bewoners goed voorzien, op een wijze die Katwijk eigen is en haar ook een bijzonder karakter verschaft. Een karakter, dat zij ook wil uitdragen naar diegenen die zich nieuw in de gemeente willen vestigen. Of naar hen, die éénmalig of vaker de gemeente bezoeken en van haar kwaliteiten willen genieten.

4.1.6 Jeugd

Investeren in de jeugd is investeren in de toekomst. Daar, waar door de fusie ongelijkheid is ontstaan in het kwaliteitsniveau van basisvoorzieningen voor pas geborenen en de jongste inwoners van Katwijk, wil de gemeente investeren in (deskundigheidsbevordering van) personeel en accommodaties. Het Peuterspeelzaalwerk en de algemene netwerken voor groei- en opvoedingsproblemen krijgen daarbij prioriteit. De ontmoetingsmogelijkheden voor jongeren tussen 12 en 16 jaar en 16 jaar en ouder wil de gemeente verbeteren, zowel door te investeren in accommodaties, in de bemensing en openstelling ervan als door het verruimen van de mogelijkheden voor deze doelgroepen om te participeren bij het uitstippelen van beleid. Blijvend en samen met de jongeren wordt geïnvesteerd in projecten als ´Jongeren op Straat´ en ´Sport op

Straat´. Het door de gemeente al ingezette beleid van een goede aansluiting van jeugdbeleid, onderwijs en jeugdzorg op elkaar, met goede invulling van vroegsignalering en zorgcoördinatie, blijft prioriteit houden. Katwijk wil deze voortrekkersrol graag behouden.

Aanspreken op deelname aan sport en sportieve recreatie is voor jongeren van grote betekenis voor hun vorming, gezondheid en sociale omgang. Dat de voorzieningen daarvoor kwalitatief worden verbeterd, vernieuwd en goed worden gespreid over de gemeente, of dat het aantal sportevenementen wordt uitgebreid, staat voor Katwijk dan ook voorop. Waar mogelijk richt de gemeente zich op verrijking van het sportaanbod, bijvoorbeeld waar het gaat om indoor voorzieningen.

De jeugd wordt ´een zelfstandige en actieve deelnemer aan de lokale samenleving na het volgen van onderwijs´. De gemeente zorgt, in het belang hiervan, voor een bereikbaar, toegankelijk, breed en kwalitatief hoogwaardig onderwijsaanbod. Ter bevordering van de bereikbaarheid en toegankelijkheid besteedt de gemeente bijzondere aandacht aan specifieke groepen met onderwijsachterstanden. Daarvoor zet zij onder meer programma´s binnen de voor en vroegschoolse educatie voort, betrekt zij ouders bij onderwijsprojecten en biedt zij een schakelklas aan. De gemeente wil (delen van) schoolgebouwen multifunctioneel gebruiken om kinderen al vroeg kennis te laten maken met aspecten uit de samenleving, zoals sport, recreatie, kunst en cultuur. Katwijk onderschrijft ook het belang van speciaal

© Gemeente Katwijk

onderwijs en investeert daar ook in. In een regionaal gemeenschappelijk gedragen verantwoordelijkheid dient het aanbod en spreiding van speciaal onderwijs goed te zijn. Tenslotte investeert de gemeente in programma´s om de leerplicht te handhaven en schooluitval te bestrijden.

4.1.7 (Jong)volwassen

Het streven van Katwijk is, dat alle bevolkingscategorieën deelnemen aan de samenleving, juist nu de samenstelling van de bevolking door de groei van de gemeente zal veranderen. Zij bevordert in dit belang de betrokkenheid van de gemeenschap bij het bepalen en dragen van de benodigde voorzieningen. Kernbegrippen zijn opvoeding van de jeugd, integratie van minderheden en het bevorderen en instandhouden van zelfstandigheid en redzaamheid van gehandicapten en ouderen. Ook neemt de gemeente de zorg op zich voor de dak- en thuislozen, mensen met psychosociale problemen en slachtoffers van (huiselijk) geweld.

Voor de groep jong volwassenen wil de gemeente de ontmoetings- en uitgaansmogelijkheden verbeteren, waarbij zij aan eigen initiatieven en

© Gemeente Katwijk

verantwoordelijkheid van de jongeren zelf de ruimte wil geven. Projecten en instanties, gericht op probleemjongeren, opvoeding, alcohol- en drugsbestrijding of het begeleiden van jongeren naar werk krijgen steun in de zin van deskundigheidsbevordering of coördinatie.

Meer algemeen stuurt de gemeente aan op een nog betere benutting van de kunst- en culturele voorzieningen in de drie kernen. Een integrale visie moet worden ontwikkeld op wat op deze terreinen de lokale behoefte is, voor welke voorzieningen er in de toekomst draagvlak is en of dit alles leidt tot verruiming van het aanbod, tot vernieuwing en herschikking, tot opwaardering of tot bundeling. In samenhang daarmee beziet de gemeente of terugkerende culturele, maar ook sportieve evenementen – wel dan niet kerngebonden – een plaats kunnen krijgen op de agenda van een nieuw Katwijk.

Kernen en wijken moeten blijvend en onderscheiden goed voorzien blijven. Elke kern behoud zijn eigen karakteristieke centrum, waar iedereen de dagelijkse boodschappen kan doen. De kern Katwijk aan Zee biedt ruimte aan de meer bijzondere winkels en voorzieningen, ook gericht op bezoekers van buiten de gemeente. Wijkcentra en –gebouwen worden onder de loep genomen en waar nodig beter voorzien. Om iedere kern en wijk de van oudsher verworven eigenheid te laten behouden. De kwaliteit van voorzieningen, accommodaties en evenementen geeft een belangrijke impuls aan het verenigingsleven en vrijwilligerswerk, dat in Katwijk sterk leeft. De voorwaarden voor de vele orkesten, koren, popbandjes of andere op vrijwillige basis in het leven geroepen culturele organisaties moeten daarmee blijvend gunstig zijn.

© Gemeente Katwijk

Katwijk zet haar inspanningen voor de gezondheid, het welzijn en de veiligheid van haar bewoners onverminderd voort. Waar mogelijk zoekt zij op die terreinen samenwerking met instanties in omliggende steden of in de regio. Nieuwe wetgeving, zoals de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, geeft de gemeente meer gelegenheid om op deze terreinen regie te houden. Speciaal voor minderheden wil de gemeente uitvoering geven aan een multicultureel programma ter voorkoming van racisme en discriminatie en dat de gemeenschapszin bevordert.

4.1.8 Ouderen

Voor de doelgroep ouderen en mensen met een beperking ligt het accent op het zo lang mogelijk zelfredzaam voortzetten van deelname aan de samenleving. Dit gaat gepaard met het treffen van voorzieningen in de woonomgeving. De gemeente heeft hierin, anders dan voorheen, na de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) een aantal belangrijke taken te vervullen, waaronder regievoering, informatieverstrekking en subsidiebeleid. Vanuit die positie geeft de gemeente in de toekomst, samen met zorgvragers, zorgaanbieders, welzijnsaanbieders, woningaanbieders en zorgkantoor, vorm aan de gestelde doelstelling. Daartoe behoort het tot stand brengen van zogenaamde woonzorg zones, verspreid over de gehele gemeente. In een dergelijk concept worden bestaande en nieuwe woningen binnen een bepaalde straal van een zorginstelling of –steunpunt geschikt gemaakt voor de doelgroepen. De keuzevrijheid van de burger, zodat een ieder zorg op maat en naar eigen voorkeur kan krijgen, is een belangrijk uitgangspunt.

4.1.9 Vrijwilligers

Het vrijwilligerswerk vormt in de drie oorspronkelijke gemeenten een belangrijke drager voor maatschappelijke en culturele activiteiten. Landelijk is er een tendens dat het draagvlak voor vrijwilligerswerk afneemt. Ook in het nieuwe Katwijk vraagt dit bijzondere aandacht. Een belangrijk aspect hierbij vormt dat jongeren verantwoordelijkheid dragen en initiatief nemen.

4.1.10 De bezoeker

Hoe ziet de buitenstaander, de bezoeker of de toerist in de toekomst Katwijk? Als een plaats van formaat, die ruimte en rust biedt, met een gastvrij en sportief karakter. Niet alleen de zee en de daarmee samenhangende activiteiten vormen de trekker. Maar de wijze waarop deze trekker is ingebed in een groter netwerk van attrac-

tieve componenten, verspreid over het gehele grondgebied van Katwijk en haar directe omgeving. De samenhang in groen- en blauwstructuren, stedelijk en regionaal verbonden, moet de natuur in en om de gemeente voelbaar en bereikbaar maken. Actuele bijzonderheden, zoals het Valkenburgse Meer of elementen, die verwijzen naar het verleden van de oorspronkelijke dorpskernen, worden in het landschap en in de kernen geaccentueerd, toegelicht en de moeite van een bezoek waard gemaakt. De dorpskernen zelf presenteren zich met hun onderscheiden eigen karakter, met een ´groen hart´ in het geografische centrum van de gemeente: het ´Eiland´. De kern van Katwijk aan Zee krijgt een wat ander accent met een bundeling van winkels, horeca, recreatieve- en culturele voorzieningen. Om zo een levendig en goed toegerust centrum te kunnen bieden die aantrekkelijk is voor zowel de inwoners als de bezoekers. Zeker in Katwijk aan Zee dient dit in een goed evenwicht te zijn met het karakter van deze kern. Goed bereikbaar en met voldoende overnachtingsmogelijkheden om er langer te kunnen blijven. Groeiend naar een jaarrond, gevarieerd (kleinschalig) verblijfstoerisme.

Ook in het gebruik van de Katwijkse faciliteiten herkent de bezoeker straks een badplaats die zijn eigen kracht nog meer heeft gebundeld en versterkt. Met een flair, anders dan wat de aangrenzende badplaatsen bieden. Een uitstraling die dichter komt bij wat de vroegere badplaatsen hadden: ruimte voor families, voor flaneren, voor evenementen, voor – zowel aan het water als aan de vele outdoor sporten gerelateerde – sportieve recreatie of voor herstel en wellness. Het gehele jaar door, ontvangen door de bewoners van Katwijk: open, gemoedelijk en in hun veilige omgeving, waarbij rust als een weldaad beleefd kan worden.

4.1.11 Adequaat bestuurd

Het bestuur is er voor de burger. Het is belangrijk om hieraan vorm te geven. Door de schaalvergroting is het gevaar aanwezig, dat de afstand tussen burger en bestuur groter wordt. Dat past niet in de traditie van de oude gemeenten. Katwijk zet dan ook in op een goede kwaliteit van de dienstverlening, klant-, kern- en wijkgericht en blijft actieve burgerparticipatie stimuleren. Elke kern behoudt haar eigen bestuurlijke servicepunt. Vanuit het beginsel ´Trots op traditie, oog voor vernieuwing´ bepaalt Katwijk de komende jaren haar positie en profileert zij zich als een aantrekkelijke gemeente die zich positief onderscheidt.

Anderzijds biedt de bundeling van bestuurskracht en ambtelijke organisaties van de drie voormalige kernen de nieuwe gemeente de kans om krachtiger te opereren binnen de regio en ook oog te hebben voor problemen die verder reiken dan de gemeentegrens. De gemeente kan meer zelf bepalen en ontwikkelen, vanuit een zelfbewuste positie. Katwijk heeft als grote gemeente een extra verantwoordelijkheid om als een goede partner samen met andere gemeenten in de regio bovenlokale zaken op te pakken. Katwijk wil in deze regionale samenwerking investeren en deze positief benaderen.

5 De strategie: Het plan van Katwijk

5.1 Ordelijk verdedigen

Behoud van oorspronkelijkheid en het daarop voortbouwen van een nieuwe identiteit is voor Katwijk van groot belang. Dat is geen gemakkelijke opgave in een gemeente, die in aanvang met een schok van drie gemeenten tot één met 60.000 inwoners is geworden, in de toekomst nog groeit naar ca. 80.000 inwoners en te maken krijgt met ruimteclaims vanuit alle beleidsvelden binnen de gemeente en die uit de regio. Claims, die niet meer worden beoordeeld en wel of niet gehonoreerd op grond van behoeftes binnen de afzonderlijke kernen, maar op grond van de algemene behoefte van Katwijk als geheel. ´Ordelijk verdedigen´ is hiervoor de best begaanbare strategie, daarmee verwijzend naar de aanpak van de wijk ´La Defense´ in Parijs: een grootstedelijke ontwikkeling, waarbij de oorspronkelijke stad is ontzien, maar wel is versterkt.

Katwijk en Parijs zijn uiteraard niet vergelijkbaar, maar toch kan deze ruimtelijke strategie, met de bestaande kernen en kwaliteiten als authentiek fundament, aan de Brede Structuurvisie ten grondslag liggen. Door deze strategie stapsgewijs te ontleden wordt inzichtelijk hoe die op de Katwijkse situatie is toe te passen.

elke sector heeft ruimtelijke claims

5.2 Stap 1: de kernen ontzien

Natuur, toerisme, wonen, bedrijvigheid, sport en recreatie vragen om steeds meer ruimte in de regio. Zo ook in Katwijk. De claims op de ruimte zijn zo groot, dat deze niet gehonoreerd kunnen worden binnen de bestaande kernen. De claims kunnen evenmin worden genegeerd. Voor een gezond economisch perspectief moet ook Katwijk ruimte maken en bieden aan die groeiende functies. Ruimte, die na de samenvoeging aan de randen van de nieuwe gemeente voorhanden komt. Door ordening van de ruimte aan de noordzijde, een meer intensief gebruik van de zandwinninglocatie aan de zuidzijde, benutting van de vrijkomende ruimte op het voormalige Marine Vliegkamp Valkenburg en door een aantal strategische transformatie- of verdichtingslocaties ontstaat voldoende capaciteit om nieuwe woningen, bedrijvigheid, recreatieve en toeristische voorzieningen en grotere natuurgebieden een plaats te geven.

5.3 Stap 2: kernen als identiteitsdragers

De meer nauwkeurige toedeling van de ruimteclaims aan de beschikbare ruimte wordt gestuurd door de betekenis van de oorspronkelijke kernen en door de opgaven waarvoor die staan. Zo heeft de vroegere kern van Katwijk aan Zee de grootste aantrekkingskracht op het toeristische aanbod. Het is daarom dat economische, toeristische en recreatieve functies van een bovenlokale betekenis worden toegedeeld aan ruimte dicht bij deze kern. De kern Valkenburg verdient meer draagvlak door uitbreiding en verbetering van het wonen, door versterking van de kernvoorzieningen en door een ruimer aanbod van recreatieve voorzieningen in het achterland. De kern van Rijnsburg dient de nu al groeiende bedrijvigheid. Natuurclaims en claims voor sport en recreatie worden zo geplaatst, dat de gehele gemeente ervan profiteert.

stap 1: de kernen ontzien

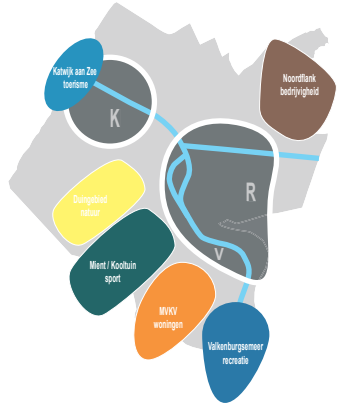

stap 2: kernen bepalen inhoud uitbreiding

5.4 Stap 3: de ring als voorwaarde

Situering van de verwachte claims buiten de kernen vergroot de kans op benutting ervan. Die kans wordt nog vergroot wanneer de locaties, waaraan de claims worden toegedeeld, goed zijn ontsloten en zijn aangesloten op verkeersnetwerken van een hoger schaalniveau. Daarvoor wordt de ring geïntroduceerd, te realiseren door deels gebruik te maken van bestaande routes en deels door nieuwe toe te voegen: een verkeersring rond en langs de bestaande kernen. Een ring, die alle uitbreidings- en verdichtingslocaties met elkaar verbindt en aansluit op het provinciale en rijkswegennet. Een ring, die er bovendien voor zorgt dat alle daarop gerichte, maar ook het nu nog op Noordwijk en Flora Holland gerichte verkeer, de bestaande kernen niet langer belasten. Voor Katwijk daarom een voorwaarde voor zowel economische verbeteringen, als voor verbetering van de kwaliteit van de bestaande stad en haar leefmilieu. Omliggende steden hebben hiervan eveneens profijt.

stap 3: de ring als voorwaarde

5.5 Stap 4: de ring als loper

Bewust wordt de ring niet om het bestaande en nieuwe Katwijk geprojecteerd. Een ring geeft altijd aanleiding tot verdere groei en uitbouw. Die ruimte wil Katwijk daaraan ook bieden, maar niet onbeperkt. Door de ring merendeels door het bestaande en nieuw geplande Katwijk te voeren kan de gemeente de groei, gericht op de ring, zelf beter doseren. De buitengrens tussen bebouwing en landschap kan dan zodanig worden ingericht dat groene, blauwe en rode ontwikkeling samen de definitieve grens van de gemeente vormen.

De ring wordt dan een binnenring, waarlangs Katwijk en de nieuwe ontwikkelingen zich kunnen presenteren. Het profiel van de ring moet dan wel zodanig zijn, dat zonder de doorstroming te belemmeren de oversteekbaarheid ervan gegarandeerd en de milieuhinder beheerst kan worden. Daar is wat ruimte voor nodig.

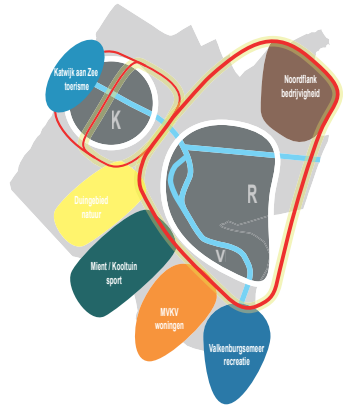

stap 4 : de ring als loper

5.6 Stap 5: de ring als kernkwaliteit

De ring draagt, behalve aan de ontwikkelingskansen voor nieuwe uitbreidingen, vooral ook bij aan de presentatie en het functioneren van de kernen zelf. Bediening van uitbreidinglocaties, wijkcentra en bovenlokale voorzieningen hoeft niet langer meer te worden afgewikkeld via de bestaande kernen, maar erlangs of er omheen. Dat biedt kansen om de bestaande kernen in oude glorie te herstellen, zodat de nieuwe gemeentelijke identiteit sterker word geënt op de oorspronkelijke, historische kwaliteiten. Door herwaardering van routes, bebouwing, straatprofielen, de loop van de Oude Rijn en haar oevers kunnen deze elementen tot sterke dragers van de nieuwe gemeentelijke structuur worden gemaakt.

5.7 Stap 6: de ring bundelt en verdeelt

De ring bundelt de oorspronkelijke kernen van de gemeente tot één geheel. Kernen en wijkcentra worden onderling beter met elkaar verbonden. En elk van de kernen en centra krijgt een gelijkwaardige ontsluiting op de bovenlokale centra van belang, zoals op de toeristische en recreatieve zones, de sportfaciliteiten of op locaties voor perifere detailhandel. Wegnemen van doorgaand auto- en vrachtverkeer uit de kernen geeft de ruimte om de kernen bovendien door middel van een fijnmaziger netwerk van langzaam verkeersverbindingen hechter met elkaar te verweven.

stap 5: de ring als kernkwaliteit

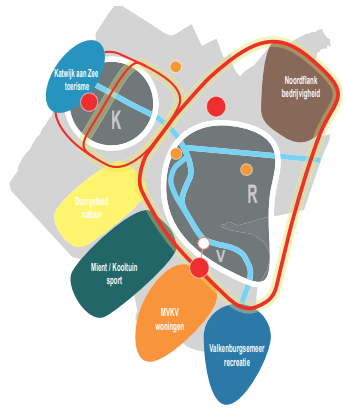

stap 6[a]: de ring verdeelt

5.8 Stap 7: Katwijk goed voorzien

Al deze ruimtelijk strategische stappen leiden uiteindelijk tot een geheel ander functiepatroon binnen de gemeente. Weliswaar worden de kernen gebundeld tot één nieuwe, maar voorzieningen worden samengevoegd en over een groter gebied gespreid. Dat vergt een grotere mobiliteit van de Katwijker, waarop wordt ingespeeld met een verbetering van het vervoersnetwerk binnen het gehele grondgebied van de nieuwe gemeente. Maar het vergt ook een goede en evenwichtige spreiding van voorzieningen, zowel de lokale als die, welke boven Katwijk uitstijgen. Elk van de kernen moet optimaal bediend blijven wat betreft de dagelijkse behoeften van onderwijs, zorg, ouderen- en jongerenvoorzieningen en winkelen: daarin blijven zij gelijk. Door een strategische spreiding van voorzieningen, die voor alle Katwijkers of haar bezoekers dienst doen onderscheiden de kernen zich echter wel.

Katwijk aan Zee kan uitgroeien tot het bovenlokale centrum van de gemeente. De Hoornes profiteert van de toeristisch recreatieve versterking van de kustzone en een waterfront langs het Uitwateringskanaal. Rijnsburg heeft met Flora Holland een economisch centrum van belang en de keren Katwijk aan den Rijn (Molenwijk) en Valkenburg krijgen met de ontwikkeling van het voormalig marinevliegkamp ander perspectief. Beelden van de kernen, die versterkt kunnen worden al naar gelang de aard van lokale en bovenlokale voorzieningen die eraan worden toegevoegd.

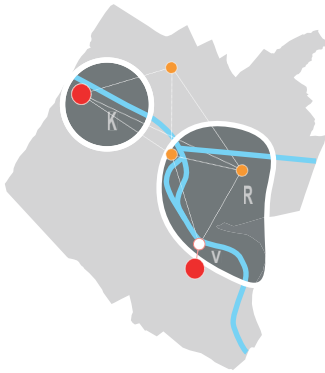

stap 6[b]: de ring bundelt

stap 7: Katwijk goed voorzien

© Gemeente Katwijk

6 De visie: ruimte gebruiken en verdelen

Katwijk vormt een mozaïek van ruimtelijke segmenten, afwisselend van uiterlijk en gebruik. Dorps, kleinsteeds, steeds en landschappelijk, kleine- en grotere bedrijvigheid zijn in een min of meer toevallig gegroeid patroon tot een geheel geworden. De sporen van de tijd tonen de groeifases. In de laatste fase zijn drie gemeenten tot één geworden, waarmee het mozaïek nog eens aan omvang en zeggingskracht heeft gewonnen.

Dat mozaïek vormt het ideologische richtsnoer voor de toekomstige ontwikkeling van de nieuwe gemeente. Een mozaïek dat bijeen wordt gehouden door een stelsel, bepaald door de groenblauwe ader van de Oude Rijn en de in dezelfde richting lopende N206 en oude dorpsstraten. Het bestaande mozaïek met drager, aangevuld met Ring en uitbreidingen, moet uiteindelijk een nieuw en sprekend mozaïek vormen. Ofwel, vernieuwing en een nieuwe identiteit voor Katwijk moet worden gefundeerd op de oorspronkelijke waarden van de drie dorpen Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg, waaruit de gemeente is voortgekomen.

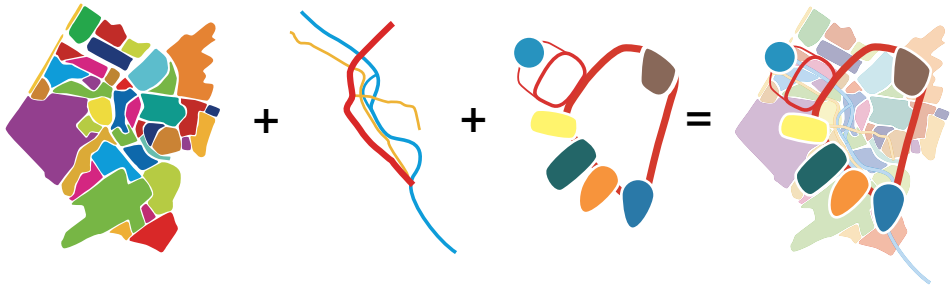

mozaïek heden | dragers heden | nieuwe projecten | mozaïek toekomst

6.1 Het mozaïek in gebruik

6.1.1 Kerngebied

De oorspronkelijke kernen van Katwijk zijn niet alleen gezichtsbepalend voor de nieuwe gemeente, maar ook de motor voor het functioneren ervan. Alle kernen en subkernen liggen in het kerngebied. Voortaan moeten die samen één geheel vormen in plaats van een optelsom van autonome kernen. Binnen dat samenstel van kernen wil Katwijk daarom onderscheid aanbrengen. Onderscheid in wat de kernen te bieden hebben en onderscheid in uitstraling, sterk refererend aan de cultuur en historie van elke kern afzonderlijk.

Katwijk kerngebied

Katwijk aan Zee vervult een centrumfunctie. Nu in omvang al het grootste winkelcentrum binnen de gemeente met de kwaliteit van zee, haven, strand en duinen in de directe nabijheid. Kwaliteiten, die borg staan voor grote bezoekersstromen. De schaal van het winkelareaal, het winkelaanbod en de samenhang van aaneengesloten

© Gemeente Katwijk

winkelroutes moeten hierop verder worden afgestemd. Nu nog wat geïsoleerde, minder sterke winkelzones moeten meer op het hoofdcentrum worden aangesloten qua routing en invulling. En ook moet het platform, waarop dit winkelaanbod wordt gepresenteerd, aantrekkelijker gemaakt worden door verbetering van de inrichting. Het toevoegen of meer profileren van functies, zoals horecagelegenheden, zomer- en winterterrassen, de weekmarkt, het museum, een zeejachthaven, een bruine vloot in het Prins Hendrikkanaal en andere evenementen, nodigt het publiek eveneens uit tot een langduriger verblijf in het centrum. Zeker als Katwijk een soepel beleid hanteert met betrekking tot de avondopeningstijden van winkels wat aansluit bij de verruimde openstelling van parkeergarages, en beter afgestemd op het bezoekgedrag.

Verbetering van de inrichting van en samenhang binnen de kernen is ook de doelstelling voor Rijnsburg en Valkenburg. Zij het, dat deze kernen qua winkelprogramma meer beperkt zullen blijven, meer gericht op de dagelijkse behoefte. Deze kernen moeten het vooral hebben van een

© Gemeente Katwijk

opwaardering van het openbare gebied na vermindering van het doorgaande verkeer. Woon- en voorzieningenfuncties zijn binnen deze kernen meer dominant. In Rijnsburg wil Katwijk, om dit alles te bewerkstelligen, nu nog verspreid liggende winkels en supermarkten op termijn toch meer naar het centrum brengen. In Valkenburg is, samen met Katwijk aan den Rijn, de opgave groter. De kernen zijn er ontvlochten, winkels liggen meer verspreid. Hier kan Katwijk met de uitbreiding op het voormalige Marine Vliegkamp de kans aangrijpen om een nieuw centrum te creëren door samentrekking van bestaande voorzieningen, zo mogelijk in combinatie met andere, nieuwe voorzieningen. De uitwerking vindt plaats binnen het Project Locatie Valkenburg.

Hoornes is ten opzichte van de andere kernen bijzonder. Het ligt in de nieuwere uitleg van Katwijk, gescheiden van het hoofdcentrum door het Uitwateringskanaal: de uitloop van de Oude Rijn. Het is een goed draaiend, autonoom winkelcentrum van kwaliteit. Toch kan dat volgens Katwijk beter. Niet door te zoeken naar een geforceerde koppeling met het hoofdcentrum, maar juist door het eigen karakter van dit centrum te benadrukken en van meer draagvlak te voorzien. Katwijk ziet in herstructurering van de wijken Hoornes en Rijnsoever, in de noordelijke uitbreiding van de wijk Rijnsoever, maar ook in concentratie en verbetering van de toeristische en recreatieve activiteiten in zowel het Uitwateringskanaal als op het westelijke einde van de Hoorneslaan als maatregelen, waarmee het draagvlak voor het centrum van Hoornes kan worden vergroot. Een draagvlak, op grond waarvan dit centrum in eigenheid kan groeien.

Voor alle kernen geldt het beleid, dat grootschaliger winkelformules uit branches anders dan boodschappen, die uitnodigen voor alleen een gericht en kort bezoek, geleidelijk naar buitenlocaties moeten verhuizen. Dergelijke PDV-formules, zogenaamde perifere detailhandelsvestigingen, verkopen volumineuze artikelen. Deze trekken veel verkeer aan, hebben een groot ruimtebeslag vanwege het parkeren en dragen niet bij aan de gewenste leefbaarheid, verblijfskwaliteit van of koopkrachtverhoging in de kernen. Deze winkeltypen zijn in de ogen van Katwijk beter af in de nabijheid van de hoofdontsluiting van de gemeente, zoals op het zuidelijk deel van ´t Heen of wanneer dat realiteit wordt in een nieuw, in de zone van de N206 eventueel in te richten centrum voor Valkenburg.

Niet alleen de kernen dragen bij aan het leven in het kerngebied. Voor alles blijft het wonen hier dominant. Katwijk biedt in het kerngebied weinig ruimte om dat wonen verder uit te breiden. Alleen door transformatie van wat oudere, kleinere bedrijfsgebieden of van bedrijfsgebieden die in de toekomst door de gemeente worden ingekapseld kan ontwikkelingsruimte worden gecreëerd. Voor het overige liggen er in het kerngebied veel wijken, die na de laatste oorlog zijn gebouwd. Door herstructurering van deze wijken, zoals Hoornes, Cleyn Duin, Koestal en andere wijken, wil Katwijk in ieder geval bereiken dat de kwaliteit van het bestaande woningbestand wordt opgewaardeerd. Bijzondere zorg wil Katwijk daarbij besteden aan het wonen voor jongeren en ouderen: voor de laatste doelgroep bouwen naar actuele maatstaven van woon- en zorgzones.

Het kerngebied is tevens het gebied waarin de grotere, voor ieder in de gemeente belangrijke voorzieningen worden gehuisvest. Gemeentelijke diensten, kerken, centrale bibliotheek, zwembad, grotere sportcomplexen, een nieuw theater of multifunctioneel centrum, bestaande of nieuwe musea zijn alle functies die de bestaande kernen ondersteunen. Katwijk wil deze functies gespreid over het kerngebied inpassen, zodanig dat ze voor iedere bewoner goed herkenbaar en bereikbaar zijn. Onder meer de Duinvallei en het huidige marktterrein zijn goed ontsloten en in het oog springende locaties die de capaciteit hebben om deze doelstelling te verwezenlijken. Dit geldt tevens voor ´t Eiland wanneer deze goed ontsloten wordt.

6.1.2 De Noordflank

Het toekomstige gebruik van de noordflank wordt in hoge mate bepaald door het huidige gebruik ervan. De aanliggende kernen binnen het kerngebied kleuren dat gebruik en vormen de stimulans ervoor. Rijnsburg is het centrum van glastuinbouw, sierbloementeelt en handel. Katwijk aan Zee heeft in de noordflank haar grootste bedrijvenconcentraties. Ook Noordwijk heeft bedrijfsvestigingen in dit gebied. Verspreid liggen er in dit gebied nog toeristisch-recreatieve functies zoals een camping en een jachthaven. Voor het overige is groen hier dominant.

Katwijk noordflank

Katwijk wil in dit gebied het bestaande gebruik intensiveren, beter ordenen en in kwaliteit doen toenemen. In de noordflank is ruimte om er bedrijfsterreinen en glastuinbouw aan toe te voegen, bestaande terreinen in kwaliteit te verbeteren. Deels om verdwijnende capaciteit uit buurgemeenten mee op te vangen, deels om te voorzien in eigen behoefte en reserve. Maar deels ook om bijvoorbeeld de positie van de glastuinbouw te versterken in samenhang en nabijheid van het groeiende Flora veilingcomplex.

Dit alles moet gebeuren in relatief kwetsbaar gebied met veel groen en historische infrastructuur. Dat groen wordt in de ogen van Katwijk de kwaliteitsdrager voor de inrichting van het gehele gebied als ook van de (her)inrichting van de afzonderlijke bedrijfs- en glastuinbouwcomplexen. In deze groene drager wil Katwijk incidenteel plaats blijven bieden aan recreatieve voorzieningen, die aan de historische wegen met lintbebouwing een nieuwe functie geven. De gemeente Katwijk wil, door het open stellen van groen en stimuleren van activiteiten, haar toeristisch recreatieve zwaartepunt mede verleggen naar het gemeentelijke achterland.

6.1.3 De Zuidflank

Het huidige gebruik van de zuidflank ondergaat in de gemeente, ten opzichte van het kerngebied en de noordflank, de grootste verandering. Ook hier wordt die gestuurd vanuit het gebruik en de cultuur van de kernen in het aangrenzende kerngebied. Katwijk aan den Rijn en Valkenburg zijn de kleinste van de gefuseerde gemeenten, met concurrentie van grotere gemeenten in de nabije omgeving. Dat heeft er toe bijgedragen dat de laatste jaren de centra van deze kernen te lijden hebben gehad van verschraling en slijtage. Beide kernen hebben wel een lange en rijke geschiedenis, waarin het faciliteren van de zeevisserij en agrarische bedrijvigheid centraal stond. Voor de agrarische bedrijvigheid is tot op heden ruimte gebleven, niet in de laatste plaats door de aanwezigheid van het Marinevliegkamp Valkenburg: een functie die ruimte nodig heeft.

Juist de sluiting van het Marinevliegkamp geeft de kernen Katwijk aan den Rijn, met name het deel Molenwijk, en Valkenburg de kans om functioneel en in omvang te groeien tot op het niveau van de beide andere kernen. Op het voormalige vliegveld worden maximaal 5.000 woningen voorzien, waarvan de bewoners straks het draagvlak voor bestaande voorzieningen kunnen versterken, samen met de huidige populatie het draagvlak voor nieuwe voorzieningen vormen.

De woonfunctie hier, kwalitatief hoogwaardig vanwege de gunstige natuurlijke omstandigheden, kan Katwijk aangrijpen om de kernen van Katwijk aan den Rijn en Valkenburg te versterken. Het aantal woningen maakt het ontwikkelen van een nieuw centrum, op de grens van oud en nieuw, verantwoord. Met het wonen komen onderwijs-, welzijns- en zorgvoorzieningen mee of worden bestaande voorzieningen binnen het kerngebied intensiever benut. Uiteindelijke keuzen vinden plaats binnen het Project Locatie Valkenburg.

Katwijk zuidflank

Daarnaast biedt de zuidflank de mogelijkheid om Katwijk bovenwijks te dienen. Met het Valkenburgse Meer en het smalspoormuseum ligt hier, meer nog dan in de noordflank, de potentie om het gemeentelijke achterland een belangrijker rol te laten vervullen bij het toeristisch-recreatieve aanbod van Katwijk. De verdergaande noodzaak tot zandwinning doet het watergebied ter plaatse nog verder groeien, zodat de aantrekkingskracht van het meer wordt vergroot. Verdere recreatieve ontwikkelingen zijn denkbaar door sportfuncties in combinatie met groen en water in de zuidflank te vestigen, bijvoorbeeld met het zwaartepunt op de Mient Kooltuin. Dit deel van de Zuidflank grenst nagenoeg aan de Duinvallei, alwaar Katwijk voornemens is grootschaliger (sport)voorzieningen te situeren. Of op deze plek daarom binnen- en buitensport elkaar kunnen raken is een punt van nader onderzoek.

© Gemeente Katwijk

Ter hoogte van Katwijk aan Zee is het gebied in de zuidflank beschermd vanwege de duinen en andere natuurlijke kwaliteiten. Hooguit ter hoogte van het voormalige Zeehospitium wil Katwijk onderzoeken of er passende functies ter versterking van het toeristische product van de gemeente kunnen worden toegevoegd. Daarbij laat de gemeente zich sterk leiden door de oorspronkelijke functie van de locatie en denkt zij aan gezondheidstoerisme.

De ligging op de As Leiden – Katwijk, waarin ook de verkeersinfrastructuur is gebundeld, biedt kansen voor de Zijlhoek. Dit glastuinbouwcomplex blijft gehandhaafd, naast de bundeling van glas in de noordflank, maar wordt op de huidige omvang gehandhaafd. De toekomst van dit complex ligt in de ogen van Katwijk dan vooral in de sfeer van verdichting, kwaliteitsverbetering of specialisatie in bijvoorbeeld productveredeling: het ´laboratorium´ voor de glastuinbouw.

6.1.4 Integraal

Drie gemeenten vormen nu één Katwijk. Bewoners zijn niet langer aangewezen op één van de oorspronkelijke gemeenten, de dienstverlening daarvan of de voorzieningen. Allen kunnen nu gebruik maken van één gemeentelijk stelsel. Katwijk is zich bewust van het risico, dat – zeker in het begin van de samenvoeging – de dienstverle-

© Gemeente Katwijk

ning daaronder kan lijden. Daarbij speelt een rol, dat inwoners moeten wennen aan de nieuwe indeling, waardoor zij hun vertrouwde gang naar allerlei voorzieningen moeten veranderen.

Hiertegenover staat de kans om de voorzieningen van Katwijk te saneren in het belang van een grotere efficiëntie, het aanbod te verbeteren en te verbreden en deze goed te spreiden over de gehele gemeente. Onder het motto ´Katwijk in de Kern´ krijgen in de eerste plaats die voorzieningen aandacht waarop elke Katwijker is aangewezen. Op de terreinen van Zorg en Welzijn, Onderwijs en Educatie, Sport en Cultuur en wat betreft de algemene gemeentelijke dienstverlening blijft in aanvang de situatie zo veel mogelijk ongewijzigd. Wel heeft de gemeente oog voor de kansen die de fusie op deze terreinen biedt, die zij geleidelijk en met betrokkenen wil doorvoeren. Dan gaat het om zaken als verbetering van de woonomstandigheden voor ouderen in combinatie met de aan hen te bieden zorg. Het creëren van zogenaamde woon-zorgzones over de gehele gemeente, waarbij de zorgvoorzieningen en –steunpunten geografisch evenwichtig verspreid zijn, behoort tot de belangrijkste doelstellingen. Op de terreinen van Welzijn, Onderwijs en Cultuur wil Katwijk verder onderzoeken in hoeverre verschillende, niet gelijke functies elkaar onderling kunnen versterken door hechtere samenwerking of gezamenlijke huisvesting. Ook hier speelt geografisch evenwichtige spreiding een belangrijke rol.

Met ´Katwijk in de Kern´ wil de gemeente echter meer dan alleen voorzien in de dagelijkse behoeften. Door spreiding en toedeling van de meer bijzondere voorzieningen, die zowel lokaal als bovenlokaal een functie hebben, kan de gemeente zowel de oorspronkelijke kernen als Katwijk in haar geheel van een imago voorzien. Naar verwachting wordt door de fusie het draagvlak voor een aantal nieuwe voorzieningen groter. Mogelijk kan het culturele, welzijns- en onderwijsaanbod worden verbreed en is er voldoende basis om specifiek voor jongeren ruimte te bieden. Op het terrein van sport zal een krachtenbundeling plaatsvinden van de vele kleinere sportclubs en –verenigingen, vaak sportend of spelend op de van oudsher beschikbare terreinen. Mede door

© Gemeente Katwijk

de groeiende gemeente kan vanuit de sportsector de vraag worden gevormd naar naar grootschaliger en kwalitatief betere accommodaties voor zowel binnen- als buitensport. Van al deze, qua type en gebruik onderling zo verschillende nieuwe functies gaat een zekere uitstraling uit waarvan Katwijk bij toedeling van ruimte gebruik wil maken om de kernen te onderscheiden en samen sterk te laten zijn.

Zo blijft de vroegere kern Katwijk aan Zee, door haar toeristische aantrekkingskracht, de meest beeldbepalende kern voor de nieuwe gemeente. Het is daarom dat deze kern zich wat betreft bewinkeling, kwaliteit en schaal van het winkelgebied kan onderscheiden van de andere kernen. Juist deze kern leent zich voor versterking van horeca-, verblijfs- en recreatieve functies, alsook voor verbetering van de aan het strand gelieerde activiteiten. Het museum, een toekomstig theater of cultureel centrum en bijvoorbeeld de vestiging van een mediatheek, in combinatie met de bibliotheek, kunnen een belangrijke stimulans zijn voor een beter verblijfsklimaat en een langere verblijfsduur in de kern Katwijk aan Zee.

Hoornes kan zich meer profileren als zij de toeristisch recreatieve potentie ten westen van de wijk, in de noordduinen, beter kan benutten. Met functies als bijvoorbeeld een zeejachthaven, daaraan gelieerde bedrijvigheid en activiteiten, infrastructureel goed gekoppeld aan de bestaande kern, kan de Hoornes zich onderscheiden en zich wat meer losmaken van de vroegere kern Katwijk aan Zee.

De kansen voor de kern Rijnsburg zijn gelegen in haar fysieke relatie met de Bloemenveiling Flora Holland. Het loont om te onderzoeken of Rijnsburg zich kan onderscheiden door deze voor Katwijk zo belangrijke en grootschalige functie tevens in te zetten als toeristische attractie.

In de rug van de kernen Katwijk aan den Rijn en Valkenburg liggen uitbreidingskansen die kunnen worden aangegrepen voor versterking van de gebruiks- en natuurwaarden van de Mient/Kooltuin en het Valkenburgse Meer. Met functies als sport, evenementen en waterrecreatie kunnen deze kernen het achterland van Katwijk opwaarderen en meer ontsluiten voor de eigen bevolking en bezoekers. Met de voorgenomen uitbreiding op de locatie van het voormalige Marine Vliegkamp Valkenburg krijgt ook het draagvlak voor wat deze kernen te bieden hebben een impuls. Er ontstaat zelfs een kans om een nieuw centrum te realiseren waar bestaand en nieuw Valkenburg van profiteren.

Geografisch centraal in Katwijk liggen de Duinvallei en het ´Eiland´. Twee zones in Katwijk, onderling sterk verschillend van karakter: de één

auto georiënteerd door de aanwezigheid van de ring, de ander groen/blauw georiënteerd omdat ze is ingesloten door de Oude Rijn en het Additioneel Kanaal. Beide zones met een redelijke potentie om functies te huisvesten, waarvan alle kernen profijt hebben. Ofwel, waar Katwijk zich kan laten zien met bijvoorbeeld een bibliotheek/mediatheek, in combinatie met culturele voorzieningen, indoor sport of andere indoor evenementen van een wat grotere schaal in de Duinvallei, of met groen/stadspark, bijzondere woonvormen en zorg op het ´Eiland´. Katwijk heeft geen stadspark, hier ligt een uitgelezen kans. Een kans, die in het kader ook van het door de provincies Noord- en Zuid Holland geïnitieerde Belvedereproject Landgoederen Verbinden zou kunnen worden benut, waarin een landgoederenroute tussen IJmond en het Westland wordt nagestreefd.

Met een consequente toedeling van functies aan de onderscheiden kernen wil Katwijk in de toekomst de gemeente als eigen, krachtig en helder positioneren in de huidige regionale markt.

6.2 Het mozaïek in ruimte

6.2.1 Kerngebied

Katwijk telt binnen het mozaïek drie kernen en daarnaast een aantal subkernen: die van Katwijk aan den Rijn en de Hoornes. Deze kernen samen vormen een kerngebied, dat geografisch in het midden van de gemeente ligt. Elke kern afzonderlijk heeft de Oude Rijn als gemeenschappelijke raaklijn. Een stelsel van vroegere dorpsstraten binnen het kerngebied verbindt deze kernen onderling. Dit kerngebied is de motor voor verdere ruimtelijke ingrepen in heel Katwijk.

Het kerngebied moet daarvoor ruimtelijk aan kracht winnen. Dat kan, door een onderscheiden betekenis te geven aan de kernen waaruit het kerngebied is opgebouwd. Maar ook door de kernen ruimtelijk te benadrukken, op te waarderen, te oriënteren en hechter met elkaar te verbinden.

In de visie van Katwijk zijn hiervoor een aantal ingrepen noodzakelijk: het geleiden van verkeersstromen om de kernen heen, herstel van de historische kwaliteiten van de bestaande kernen en opwaarderen van de kwaliteiten van de Oude Rijn zodat deze feitelijk als ruimtelijke drager kan functioneren.

Katwijk introduceert de Ring om de dorpsstraten in de kernen te ontlasten. Door de N206 ten noorden van de gemeente te verbinden met de A44 en door de zuidelijke verbinding van de N206 met de A44 te verbeteren wordt de mogelijkheid gecreëerd om alle relevante zones van de gemeente te bereiken zonder daarvoor door kernen heen te gaan. Dat alleen is echter niet voldoende. De destijds nog per kern afzonderlijke groei heeft er toe geleid dat binnen het kerngebied verspreid kleinere bedrijvenlocaties zijn ontstaan met een verkeersaantrekkende werking. Hier lost een Ring niets op. In de visie van Katwijk moeten dergelijke kleinschalige bedrijfslocaties opnieuw op hun waarde in relatie tot hun positionering worden beoordeeld. Verplaatsen van bedrijven naar economisch ge-

zien betere locaties en transformeren van bedrijfslocaties in woongebieden of gebieden met gemengde bestemming draagt extra bij aan vermindering van het vrachtverkeer in de oude kernen.

Katwijk aan Zee en Hoornes blijven, anders dan de andere kernen, ondanks een Ring relatief geisoleerd: Katwijk aan Zee is een eindpunt. Door een subring aan te leggen langs het hoofdcentrum, met gebruikmaking van de Westerbaan en de Hoorneslaan, verwacht Katwijk dat probleem grotendeels op te heffen.

In de visie van Katwijk kunnen de tracé´s van de ring en subring deels ook samenvallen met het tracé voor de nieuw aan te leggen Hoogwaardig Openbaar Vervoerslijn.

De ruimte die vrij komt door verlaging van de verkeersintensiteit in de kernen wil de gemeente Katwijk aangrijpen om de oude dorpsstraten Duurzaam Veilig in te richten. Daarbij wordt door middel van materiaalkeuze het historische karakter van deze straten opgewaardeerd. De betekenis en uitstraling van de historische kernen afzonderlijk kan daarmee worden vergroot. Er is meer ruimte om het stelsel van langzaam verkeersroutes door de kernen heen en tussen de kernen onderling te verbeteren en uit te bouwen. En vermindering van verkeer betekent verlaging van de druk op het milieu. De nog geringe beschikbare ruimte in de oude kernen krijgt alsnog een impuls om door verdichting meer samenhang te krijgen tussen de segmenten van het mozaïek.

De kernen, en ook de subkernen, hebben gemeen dat de Oude Rijn er door of langs gaat. Een verbinding met grote natuurlijke en historische kwaliteiten, echter tegenwoordig ruimtelijk van weinig betekenis. Juist de Oude Rijn kan een band vormen voor alle kernen binnen het kerngebied, zo niet er nog een bijzonder centrum aan toevoegen: het Eiland. In bijna het geografisch centrum van Katwijk wijkt de stroom even over een afstand van 1 km., met aan de oostzijde het Additioneel Kanaal, westelijk een versmalde Oude Rijn. Kwakkelwei, ´t Sandt en bedrijven-

centrum Ambacht vormen zo een kunstmatig eiland. Ruimtelijk mogelijk interessant om voor alle kernen als toneel te dienen voor de gemeenschappelijke identiteit wanneer hier groen/stadspark, wonen en zorg als dominerende functies een plaats krijgen, mits de bereikbaarheid verbetert. Interessant om mee te liften in het provinciale Belvérdère project, waarin een langoederenroute tussen IJmond ne het Westland, gedeeelte As Leiden - Katwijk, wordt nagestreefd

Het vraagt echter meer om het Eiland tot een bijzondere plek in, of de Oude Rijn tot een feitelijke drager voor Katwijk te maken. Daarvoor moeten de oevers bereikbaar en openbaar worden gemaakt, over een zo groot mogelijke lengte. Daarvoor moet ook de oorspronkelijke oriëntatie, waarin de kernen grotendeels met de rug naar de rivier zijn gekeerd, waar mogelijk worden gedraaid: front op de Oude Rijn. En daarvoor moeten openingen of routes worden gemaakt tussen de kernen en de Oude Rijn om deze zicht- en voelbaar te maken als rode draad door de gehele gemeente.

6.2.2 De Noordflank

Ten noorden van het kerngebied, op de grens met Noordwijk, Voorhout en Oegstgeest, is de grens van Katwijk rafelig en ruimtelijk onbestemd. De wat jongere uitlegwijk Rijnsoever vormt met bebouwing en sportvelden een plotselinge overgang naar de Estec terreinen en het bedrijventerrein ´s-Gravendijk in Noordwijk. Oudere en nieuwe bedrijfsterreinen, ´t Heen en Klei-Oost, vormen de overgang naar een uitgebreid groengebied op het grondgebied van Noordwijk. En vooral het gebied ten noorden van het Oegstgeesterkanaal wordt getypeerd door een vrije invulling met glastuinbouwcomplexen, verspreide kleinere bedrijvigheid, een sportpark, jachthaven en een camping. Een gebied met grote potenties, die alleen ten volle kunnen worden benut als hier meer ordening in wordt aangebracht. Ordening overigens, die in nauwe samenwerking met de grensgemeenten tot stand moet worden gebracht.

Katwijk grijpt naar de bestaande functies en waarden die in dit deel van de gemeente aanwezig zijn om de structuur van de noordflank te versterken: wonen in relatie tot de ´schone´ industrie van Estec, de natuurwaarden van het groen dat zich verder naar het noorden uitstrekt, de waardevolle lintbebouwing ten noorden van Rijnsburg, de meer gemengde bedrijfsterreinen, de aanwezige glastuinbouw en de Bloemenveiling Flora. Ook grijpt Katwijk de kans aan om ver-

© Gemeente Katwijk

binding te maken tussen de N206 en A44 om de Ring rond Katwijk te voltooien en vooral de hier gelegen of nog te vestigen bedrijvigheid beter op het hoofdwegennet te ontsluiten. Herwaarderen, verbeteren van kwaliteit, ordenen en hier en daar uitbreiden: dat zijn de belangrijkste doelen die Katwijk in de noordflank wil bereiken.

Rijnsoever krijgt, ter plaatse van een voormalige vuilstortplaats en sportterreinen, een gepaste grensbebouwing. Door herstructurering, ordening, verdichting en nieuwbouw wil Katwijk van ´t Heen en de zones ten noorden en ten oosten ervan een effectieve bedrijvenzone van formaat inrichten. Een zone, die ook als opvang kan dienen voor uit het kerngebied te verplaatsen bedrijven. Een nog nader te bepalen tracé tussen de N206 en de A44 moet optimale ontsluitingsmogelijkheden bieden voor deze zone. Zo ook voor de verder te ordenen, vernieuwen en uit te breiden glastuinbouwcomplexen en het groeiende Floracomplex.

Het samentrekken van verkeer op een nieuw tracé verandert het gebruik en de intensiteit van de Voorhouter-/Rijnsburgerweg en Noordwijkerweg. Beide oude routes met karakteristieke lintbebouwing. Katwijk wil vooral deze wegen als structuurbepalende elementen benutten bij de ruimtelijke herverdeling in de noordflank. De wegen moeten intact blijven als gebiedsontsluitingswegen binnen de bebouwde kom om de aanwezige groenkwaliteiten en karakteristieke bebouwing bereikbaar te houden en een rol te laten spelen bij de inrichting van de ruimte. Daarop moet het profiel en het snelheidsregime worden aangepast: van een gebiedsontsluitingsweg buiten de bebouwde kom naar een gebiedsontsluitingsweg binnen de bebouwde kom.

Door middel van zogenaamde groene ´stepping stones´ wil Katwijk het noordelijke groen, via het 'Eiland' en het bedrijventerrein Katwijkerbroek, centraal door de gemeente verbinden met de zuidelijke groengebieden.

6.2.3 De Zuidflank

Ten zuiden van het kerngebied, in de zuidflank, staat Katwijk voor een ander vraagstuk: uitbreiding en vernieuwing. Maatregelen die moeten worden uitgevoerd in een gebied met kwetsbare natuurlijke kwaliteiten. De N206 vormt nu een abrupte grens tussen de bebouwing van Katwijk en het buitengebied. Vooral door het vrijkomen van het voormalige Marinevliegkamp Valkenburg beschikt de gemeente juist hier over veel ruimte om die bebouwingsgrens te wijzigen en naar het zuiden te verplaatsen.

Zo veel ruimte levert ook vele claims op. De vragen om plaats voor glastuinbouw, recreatie, sport, natuur, water, woningbouw en zelfs bedrijvigheid dringen om voorrang. Vragen ook,

© Gemeente Katwijk

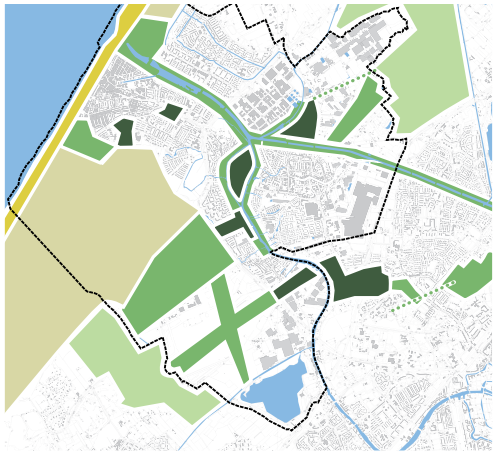

'groene stepping stones'

die niet alleen uit Katwijk zelf voortkomen. Voor Katwijk is het daarom juist hier zaak om de vinger aan de pols te houden wat betreft deze ruimtelijke claims en de verdeling daarvan om de eigen doelen niet te schaden.

Die doelen zijn voor Katwijk de volgende. De gemeente onderzoekt of de kernen van Valkenburg en Molenwijk/Katwijk aan den Rijn ten volle kunnen profiteren van de ruimtelijke uitbreiding in de zuidflank. Katwijk heeft de kans om nieuw en oud als het ware tot één nieuw geheel te smeden, en tegelijkertijd verdere uitbreiding naar het zuiden af te perken. De aangrenzende kernen zijn de kleinste van de nieuwe gemeente en kunnen door een dergelijk ruimtelijk ingrijpen aan omvang en betekenis toenemen. Dit wordt, zoals eerder vermeld, uitgekristalliseerd binnen het Project Locatie Valkenburg.
Ruimtelijke versmelting dient hier niet alleen te gebeuren door aanwas van woningbouw. Bestaande waarden en functies, zoals de glastuinbouwconcentratie Zijlhoek, het Valkenburgse Meer en het smalspoormuseum, dienen in deze ontwikkeling kwalitatief of in omvang mee te groeien. Zo ook de waarden van de daar aanwezige natuur en agrarische activiteiten. Vooral in de zuidflank ligt er nog een mogelijkheid om het Groene Hart van Zuid Holland te verbinden met duinen en zee. Samen met waterberging wil de gemeente deze kans aangrijpen om de ontwikkeling van het voormalige Marinevliegkamp naar het zuiden toe op een natuurlijke wijze te begrenzen. De rijkdom van het oorspronkelijke mozaïek blijft uitgangspunt.

Dat mozaïek wil Katwijk in de zuidflank ook nog verrijken. Groei van inwonertal en gebruikers in de zuidflank vergroot het draagvlak voor centrumvoorzieningen. In de bestaande centra van Valkenburg en Katwijk aan den Rijn vormen deze voorzieningen nu geen hecht geheel meer. Katwijk kan deze voorzieningen nu zo veel mogelijk samentrekken op de grens van oud en nieuw, zodat deze beide stadsdelen een dienst bewijzen. Een verrijking van de zuidflank, en daarmee een versterking van de bestaande kernen, voorziet Katwijk verder in een combinatie van sport in de Mient Kooltuin. Daarmee wordt een groene buffer gecreëerd tussen nieuwbouw en duinlandschap, met een impuls voor de actieve recreatie.

De geheel, qua gebruik geïntensiveerde zuidflank verhoogt de druk op het bestaande wegennetwerk. De N206, met nu al een te geringe ca-

© Gemeente Katwijk

paciteit om het verkeer voor Katwijk af te wikkelen, is nu de enig aangewezen ontsluiting voor de zuidflank. Ook al wordt de verkeersdruk licht verminderd door de aanleg van een verbinding N206-A44 aan de noordkant van Rijnsburg, dan nog is uitbreiding van de capaciteit van de N206 in de zuidflank noodzakelijk. Die capaciteitsuitbreiding kan worden bereikt door verdubbeling van de N206 of door de aanleg van een weg door de uitbreiding op het voormalige Marine Vliegkamp. Tracé- en profielkeuze zijn afhankelijk van de aansluitingsmogelijkheid op de A44. Het tracé loopt bovendien tussen het bestaande Valkenburg en de nieuwe uitbreiding door, wat het samenvoegen van bestaand en nieuw kan belemmeren. Het is daarom, dat er hier goede inpassingsmaatregelen voor de N206 moeten worden genomen zonder de stroomfunctie van de weg te belemmeren. Nadere studies moeten uitwijzen hoe, in relatie tot de nieuwe ruimtelijke uitwerking in de zuidflank, één of meerdere tracé´s het gebied goed ontsluiten op de A44 en verder op de A4.
Het tracé van de huidige N206 leent zich bij uitstek als drager van het nieuwe tracé voor een Hoogwaardig Openbaar Vervoerslijn. Zeker als op dit tracé ook een eventueel nieuw centrum van Katwijk aan den Rijn en het nieuwe en bestaande Valkenburg ontstaat.

6.2.4 Integraal

De groene en ecologische gebieden en structuren en het waterstelsel, in Katwijk ruim aanwezig, vormen een bijna natuurlijke ondergrond voor de ruimtelijke inrichting van de gemeente. Het ontvlechten van de verkeersinfrastructuur verlaagt de druk op het milieu, waardoor deze gebieden, structuren en stelsels nog eens aan kracht winnen. Katwijk wil die kracht aanwenden om samenhang aan te brengen in de onderscheiden ruimtelijke segmenten van de stad en om de kwaliteit van die segmenten te vergroten.

Op hoog schaalniveau wil Katwijk ruimte laten om, via noord- en zuidflank, het Groene Hart van Zuid Holland contact te laten maken met duinen, strand en zee. In noord-zuidrichting houdt Katwijk corridors vrij om de noordelijk en zuidelijk gelegen groengebieden met elkaar te verbinden. In de visie van de gemeente kan een extra corridor worden gemaakt via Katwijkerbroek, ´t Eiland en Middelmors. Zuidelijker, via het in ontwikkeling zijnde Duyfrak en het Rijnfront, is een dergelijke corridor al in ontwikkeling. De corridor langs de kust moet worden versterkt.

© Gemeente Katwijk

Op de schaal van de gemeente ziet Katwijk vooral in de groen- en blauwpotentie van de Oude Rijn een kans om dat element tot één van de belangrijkste dragers van de ruimtelijke structuur te maken. Daarnaast wil de gemeente het versnipperde groen binnen haar gemeentegrenzen opwaarderen en zo veel als mogelijk onderling verbinden. Dat kan door wegen en lanen van een sterkere groenbegeleiding te voorzien. Om te voorkomen dat in de toekomst vrijkomend gebied zondermeer in ´rood´ wordt omgezet, wil de gemeente het stelsel van groene ´stepping stones´ op voorhand al in kaart brengen.

Ook het water draagt bij als structuurbepalend element. Vooral de Oude Rijn en het vroegere kanalenstelsel. In de meeste andere gevallen draagt water bij aan kwaliteitsverbetering of aan de noodzaak van waterberging. Bij toekomstige ontwikkelingen wil Katwijk water dan ook aanwenden om samenhang in of kwaliteit van de ruimte te verbeteren, dan wel om er voor te zorgen dat de stad in de toekomst droog blijft. De locatie van het voormalige Marinevliegkamp Valkenburg biedt de beste mogelijkheden om water voor al deze doelen gelijktijdig in te zetten.

© Gemeente Katwijk

6.3 Het mozaïek in beheer

De komende jaren werkt Katwijk aan een nieuwe toekomst. Daarmee zet de gemeente veel in beweging. Toch blijft het merendeel in de gemeente gewoon op zijn plaats. Katwijk wil niet alleen haar aandacht richten op alle vernieuwingen. De zorg voor de bestaande stad, haar straten- en wegennet en de openbare ruimte met groen, water en speelplekken blijft even groot.
Achterstanden in onderhoud van de openbare ruimte wil Katwijk zo snel mogelijk en op een efficiënte wijze inhalen. Permanent aandacht geeft de gemeente aan het oplossen van knelpunten in het openbare domein. Katwijk stelt daarvoor het instituut ´wijkregisseur´ in. Medewerkers van de gemeente dragen de zorg en verantwoordelijkheid voor een overzichtelijke cluster van wijken. Zij vormen de voorpost in de wijken om bijvoorbeeld overlast, onveilige situaties, schade of milieukwesties te signaleren. De wijkregisseurs hebben korte lijnen met de gemeentelijke organisatie en zijn gemachtigd om in de meeste gevallen direct oplossingen te bieden. In andere gevallen moeten de wijkregisseurs de samenwerking stimuleren met politie, woningcorporaties of andere relevante instanties om oplossingen te kunnen bieden. Bij grotere vraagstukken zijn het de wijkregisseurs, die deze onder de aandacht van de gemeentelijke organisatie of het bestuur brengen.

Deze dienstverlening op wijkniveau is relevant voor de dagelijkse praktijk. Maar zeker ook in een praktijk, waarin de komende jaren het nodige verandert. Verandering brengt veel ongemakken en overlast met zich mee voor een bepaalde periode. Door contact met de wijken verwacht de gemeente Katwijk in de toekomst op veranderingsprocessen te kunnen anticiperen, de wijken en haar bewoners tijdig te informeren en de hinder door uitvoeringswerken voor hen tot een minimum te beperken.

LEGENDA

- Centra's met regionale funktie
- Stedelijk groen
- Weide
- Landschapspark
- Strand
- Natuurlandschap
- Historisch bebouwing
- Bebouwing jaren 1920 - 1930
- Wederopbouw
- Bebouwing jaren 1970 - 1980
- Bebouwing eeuwwisseling
- Bebouwing recent en nieuw
- Bebouwing gemengd
- Mogelijke toekomstige bedrijvigheid
- Teelt
- Logistiek en handel
- Bedrijvigheid dienstverlening
- HOVLijn
- Katwijk gemeentegrens
- Voormalig MVKV Vliegkamp Valkenb
- Spoorwegen
- Nieuwe aansluiting
- Ringweg Katwijk
- Provinciale wegen
- Oude linten
- Lokale wegen
- Zoeklocatie wegen
- Fietspad hoofdroutes
- Vaarroutes
- Water

BEBOUWING
- WONINGBOUW
- VOORZIENINGEN
- BEDRIJVIGHEID
- TEELT

OPENBARE RUIMTE
- LANDSCHAPSPARK
- STADSPARK
- STRAND
- WEIDE
- NATUURLANDSCHAP
- OEVERS
- PROMENADE

INFRASTRUCTUUR
- SNELWEG (BD)
- SNELWEG (TF)
- SNELWEG (NW)
- SPOORWEG
- WATERWEG (BD)
- WATERWEG (NW)
- FIETSPAD (BD)
- FIETSPAD (NW)
- BRUGGEN
- AANLEGPLEK
- JACHTHAVEN
- SLUIS

OVERIG
- BIJZONDER PLEK/ PLEIN
- GEMEENTEGRENS

VOORZIENINGEN
- RECREATIE WONINGEN
- ZWEEFVLIEGEN
- FITNESS
- SPORTHAL
- ATLETIEK
- TENNIS
- VOETBAL
- BUITENEVENEMENTEN
- BINNENEVENEMENTEN
- CAMPING
- PAARDRIJDEN BUITEN
- MANEGE
- BUITENZWEMMEN
- ZWEMHAL
- WATERRECREATIE
- WELLNESS
- SAUNA
- DISCO
- POPPPODIUM
- JEUGDHERBERG
- BESTUUR
- HOTEL
- BIOSCOOP
- THEATER
- ONDERWIJS
- CONGRESSCENTRUM
- MUSEUM
- BIBLIOTHEEK
- KERK
- HORECA
- ZORGWONEN
- GLASTUINBOUW
- LOGISTIEK
- PARKEREN
- LOCATIE NOG NIET BEPAALD
- WEEKMARKT

KATWIJK VISIE 2020

0m 500m 1000m

7 Katwijk 2020 in kaart

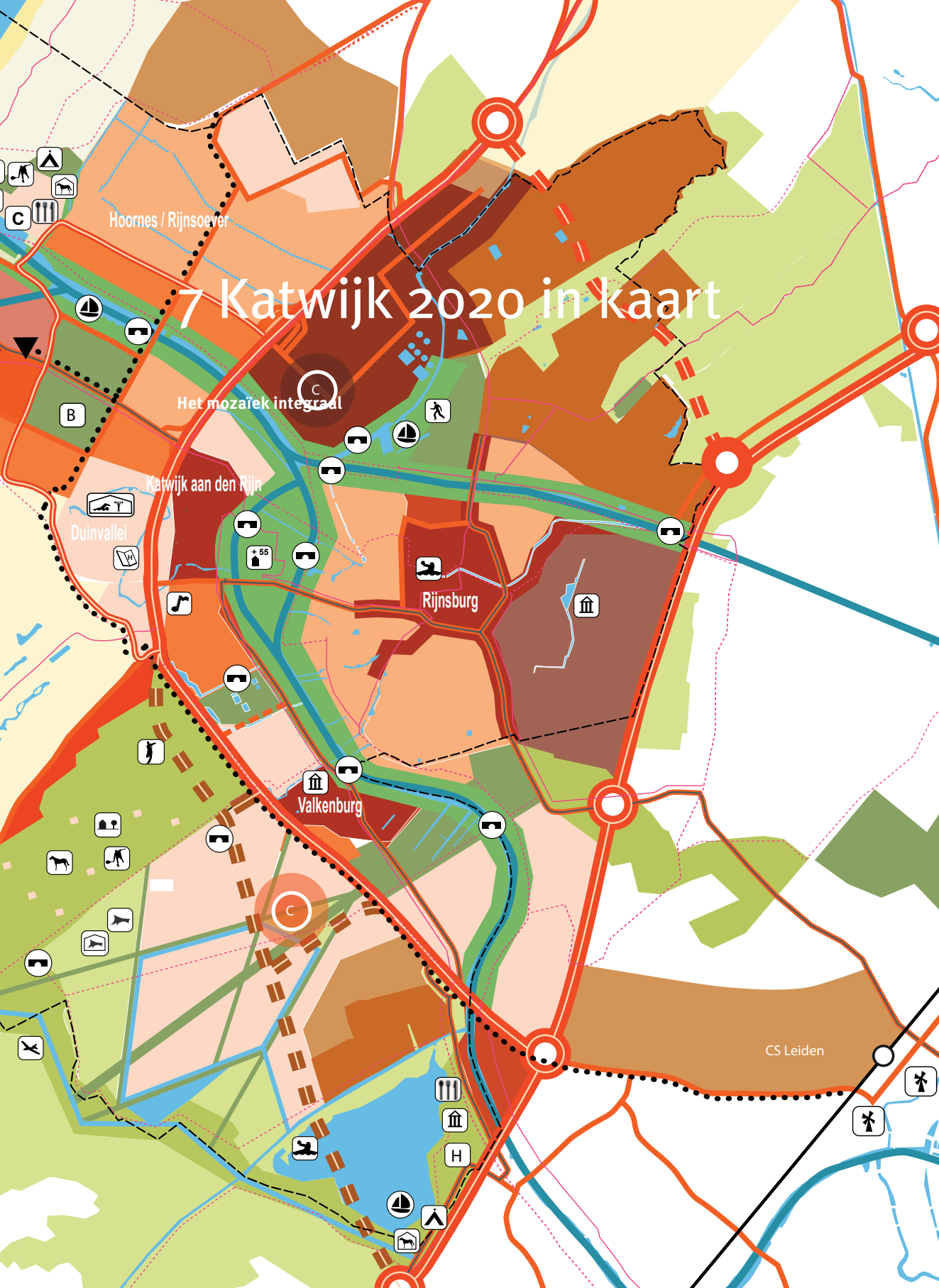

8 Katwijk in delen

8.1 Het mozaïek per beleidsveld

De nieuwe kaart van Katwijk geeft integraal de opgaven weer waarvoor de gemeente komt te staan. De hieruit voortkomende acties per deelgebied zijn straks eveneens integraal. Om die acties in de toekomst in organisatorische zin een kans van slagen te geven moet er op ieder beleidsveld worden voorgesorteerd. In enkele gevallen is dat al gedaan. Voor het beleidsveld wonen is bijvoorbeeld in 2005 al een meerjaren ontwikkelingsplan opgesteld om te kunnen profiteren van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing, dat beschikbaar is gesteld door het Rijk. In dat plan is een woningbouwplanning neergelegd tot in 2009 en een doorzicht gegeven naar de volgende jaren. Zo ook is er al gewerkt aan bijvoorbeeld een Detailhandelsplan en aan een kadernota Zorg. Voor wat betreft de sectoren, waarin beleid is opgesteld parallel aan het opstellen van de Brede Structuurvisie, lopen de initiatieven samen. Voor de meeste andere sectoren is dat nog niet het geval. Hiervoor geeft de Brede Structuurvisie de kaders aan voor de ontwikkeling van toekomstig sectoraal beleid. Hoe meer samenloop tussen de in deze Brede Structuurvisie geformuleerde ambities en die van de sectoren, hoe meer perspectief er ontstaat op de verwezenlijking ervan.

8.1.1 Wonen

Van de gemeente Katwijk wordt de komende jaren een sterkere invloed verwacht op het gebied van woningbouwontwikkeling en wijkbeheer. Het woningbouwvraagstuk van drie gemeenten is nu samengekomen tot één opgave. Dat betekent een sterkere confrontatie met het vraagstuk, meer verantwoordelijkheid voor een grotere groep woningzoekenden, maar wel de beschikking over een grotere woningvoorraad of –capaciteit. In de praktijk blijkt het nog altijd zo te zijn dat de lokale overheid de aangewezen partij is om voor haar inwoners een evenwichtig woonbeleid te garanderen. Zij is niet de partij om alleen de lucratieve opgaven op zich te nemen, maar ook de complexe. De gemeente kan het woningvraagstuk nooit afzonderlijk beschouwen van de opgaven op bijvoorbeeld de terreinen zorg, welzijn of onderwijs.

Zij is immers de partij, die het totaaloverzicht van de ontwikkelingen op het gebied van wonen heeft, inzicht heeft in de noden die er bestaan of de onderhoudstoestand van buurten en wijken kent. De gemeente heeft zicht op potentiële ontwikkellocaties en beschikt over een planologisch instrumentarium om die locaties vrij en beschikbaar te krijgen. Hier ligt voor Katwijk een belangrijke opgave. Wil Katwijk het woningaanbod voor specifieke doelgroepen, de koppeling met zorg of de markt voor het middelhoge en hoge marktsegment verbeteren, dan moet zij dat zelf initiëren. Niet als uitvoerder, maar als regisseur: als intermediair in het veld van corporaties, markt en andere ontwikkelende partijen, en als de partij die de voorwaarden schept. Vanuit die rol is het Katwijk, die de andere partijen moet stimuleren samen met haar ook de moeilijker problemen van de gemeente op te lossen. Op het beleidsterrein Wonen maakt Katwijk zich hard voor de volgende opgaven:

1. Het versterken van de gemeentelijke regierol onder andere door het initiëren van overleg met ontwikkelende partijen, onder andere sturing op en bewaking van het woningbouwprogramma.
2. Het versterken van de differentiatie in bestaande en nieuwe woonmilieus op een wijze, die beter aansluit op de karakteristieke, lokale kwaliteiten.
3. Het vergroten van het woningaanbod voor 55-plussers, zorgbehoevende ouderen, starters en kleinere huishoudens.
4. Het stimuleren van een gevarieerder aanbod van woningen én woonmilieus ter bevordering van de doorstroming.
5. Aandacht voor de bouw van duurdere huur en koopwoningen bij inbreiding en herstructurering.
6. Het realiseren van 25% sociale woningbouw bij de uitbreidingsopgave.
7. Het in balans brengen van programma en planexploitatie tegen de achtergrond van de gehele woningbouwopgave in plaats van per opgave afzonderlijk.
8. Het bevorderen van extra invloed van de woonconsument op woonproducten.

8.1.2 Verkeer & Vervoer

Een efficiënt netwerk, voldoende capaciteit en de mogelijkheid verkeersstromen te ontvlechten versterken zowel het functioneren van een gemeente als het aanzien ervan. Omdat Katwijk is voortgekomen uit drie afzonderlijke gemeenten voldoet het verkeerssysteem op dit moment in het geheel nog niet aan deze voorwaarden. Al in de huidige situatie is er een zeer grote, op sommige plaatsen zelfs te grote verkeersdruk op zowel het Katwijkse als het regionale wegennet. Door de vele ontwikkelingen van woningbouw, bedrijventerreinen en glastuinbouw neemt de verkeersdruk de komende jaren fors toe. De bestaande kernen moeten in de huidige situatie veel doorgaand, ook regionaal verkeer verdragen. Ook verkeer dat zijn bestemming moet bereiken belast grote delen van deze kernen. Dat levert voor bewoners veel overlast en onveilige situaties op. Voor doorgaand verkeer en op de in- en uitvalswegen is op sommige plaatsen de capaciteit van het wegennet ontoereikend, waardoor bereikbaarheidsproblemen en sluipverkeer ontstaan. De aansluiting op het landelijke wegennet, de A44, laat te wensen over.

Daar ligt een belangrijke opgave voor Katwijk, ook in de richting van regionale en provinciale beleidsmakers, om hier verbetering in aan te brengen. Om al het verkeer goed, veilig en met zo min mogelijke aantasting van de leefbaarheid af te wikkelen moet het wegennet worden aangepast. Ook een duurzaam veilige categorisering en een duurzaam veilige inrichting van het gehele wegenstelsel is van belang. Wegen van een hogere orde moeten beter zijn ingericht op het verwerken van de grotere verkeersstromen en bovendien buiten de kernen worden gehouden. Van meerdere kanten moet het verkeer deze kernen kunnen bereiken. De verkeersdeelnemer kan dan gericht kiezen waar de kern wordt binnengekomen of verlaten zonder door verblijfsgebieden te hoeven rijden.

Katwijk introduceert daarom een ringwegstelsel rond de kernen. Een ring, die alle doorgaand- en bedieningsverkeer verzamelt, alsook de doorgaande regionale route door Rijnsburg naar buiten de bebouwde kom verplaatst. Een dergelijke ring bedient de economisch en toeristisch relevante locaties en verlost tegelijkertijd de kernen van de zwaarste verkeersdruk. Een ring, die niet alleen voor Katwijk functioneel is, maar ook de (te) zware belasting van de oost-west verbindingen in de regio vermindert: zowel de N206 tussen Katwijk en de A44 (en door naar de A4) als de andere oost-westverbinding bij Voorhout (de N444), waar zich nu knelpunten voordoen. Alleen capaciteitsuitbreiding aan de zuidkant is onvoldoende om al deze knelpunten op te lossen. Bij de N444 speelt de lastig vormgegeven aansluiting op de A44, heel dicht op een andere aansluiting, het verkeer parten. Een nieuwe verbinding tussen de N206 en A44 met een nieuwe aansluiting nabij Rijnsburg en een verbinding naar Voorhout, lost ook dit probleem op. Een ring heeft mogelijk ookk een positieve invloed op de Wassenaarseweg (N441). Dit zal echter nog verder onderzocht moeten worden.

Katwijk kiest voor een tracé gevormd door de A44, de N206 en een nieuwe verbinding tussen de N206 en de A44 aan de noordzijde van Rijnsburg. Met een directe aansluiting van FloraHolland op de ring valkbij een nieuwe aansluiting op de A44 wordt een grote hoeveelheid vrachtverkeer uit de verblijfsgebieden gehaald. Maar met de keuze voor een ring en tracé alleen wordt de verkeerssituatie nog niet optimaal verbeterd. Dan moeten er ook verkeersaantrekkende functies uit de kernen worden weggenomen en gunstiger worden gesitueerd ten opzichte van de nieuwe ring. En het openbaar vervoer verdient aandacht. Daarvoor zet Katwijk zich in voor de aanleg van een Hoogwaardig Openbaar Vervoermiddel – bijvoorbeeld Rijn Gouwelijn – waarmee naar verwachting de toename van het vervoersaanbod ook kan worden verlicht.

Deze maatregelen samen moeten Katwijk zowel een efficiënte verkeersinfrastructuur als een schonere, meer gezonde en veiliger leefomgeving opleveren. Het lokale wegennet kan worden verbeterd: de wegen worden verkeersveiliger ingericht en het langzaam verkeer krijgt meer de ruimte. De oude structuur van dorpslinten kan door herprofilering de toeristisch recreatieve attractiviteit van de oorspronkelijke kernen in waarde doen toenemen. Bevorderen van het gebruik van en het zicht op het vele water dat Katwijk bezit draagt daaraan nog eens extra bij.
De verkeersdoelstellingen voor Katwijk voor de komende periode zijn daarom de volgende:

1. Het creëren van een ringontsluiting met gebruikmaking van zowel bestaande routes zoals de N206 als het toevoegen van nieuwe verbindingsstukken.
2. Het vergroten van de capaciteit van de N206 aan de zuidzijde van Katwijk, bij voorkeur door verdubbeling van de N206 of – bij belemmering door een volledige reconstructie van de Knoop Leiden West – via een nog in het kader van Project Locatie Valkenburg (ISV) te onderzoeken route.

3. Het stimuleren van de aanleg van een directe hoogwaardige openbaar vervoersverbinding tussen Katwijk en Leiden CS.
4. Het verbeteren van de (langzaam) verkeersverbindingen tussen de oorspronkelijke kernen van de gemeente.
5. Het voorzien in voldoende en efficiënte parkeervoorzieningen.
6. Het hanteren van de Duurzaam Veilig status als inrichtingsprincipe.
7. Waar mogelijk eerst infrastructuur aanleggen, dan pas bouwen.

8.1.3 Bedrijvigheid en glastuinbouw

Katwijk heeft in de regio een geheel eigen economisch profiel met de nadruk op handel, reparatie, bouwnijverheid en landbouw. De glastuinbouwsector is sterk aanwezig en vormt er een uitgebreide economische keten, inclusief veilingactiviteiten. Voorts kent Katwijk een traditie van veel kleinere zelfstandige bedrijvigheid, verspreid over de gehele gemeente.

De kracht van dit economisch profiel kan zich evengoed tegen Katwijk keren als die leidt tot een eenzijdige markt. Nu is er al een groei in de zakelijke dienstverlening en in de collectieve sector. Maar door die meer te stimuleren kan de economische basis van Katwijk worden verbreed. Tot 2015 beschikt Katwijk over voldoende planologische reserve aan beschikbaar areaal voor bedrijfsvestiging. Door daarbij ook nog de natuurlijke kansen in de toeristische sector meer te benutten kan Katwijk in de toekomst op een breder economisch spectrum vertrouwen.

In vergelijking met de omvang van haar beroepsbevolking biedt Katwijk nu te weinig banen: de uitgaande pendel is veel groter dan de inkomende. Die verhouding wil de gemeente meer in evenwicht brengen. Om dat te bewerkstelligen moet Katwijk niet alleen ruimte bieden, maar die ruimte ook iets meer gesegmenteerd ordenen, opwaarderen, goed ontsluiten, deze aanbieden en op de markt aanprijzen.

Als belangrijkste beleidsdoelen op het terrein van Bedrijvigheid stelt Katwijk zich de komende tijd de volgende:

1. Het concentreren van gemengde bedrijvigheid in de Noordflank van Katwijk.
2. Het optimaliseren en revitaliseren van bestaande bedrijventerreinen als ’t Heen en Klei-Oost.
3. Het op ruimere schaal invoeren van parkmanagement.
4. Het verder inzetten op een verdichting van glastuinbouw en agribusiness in Rijnsburg.
5. Het verbeteren van de bereikbaarheid van de bedrijventerreinen.
6. Het blijven mengen van wonen en werken in de kernen.
7. Het uitdragen van het eigen economisch profiel en vestigingsklimaat mede middels citymarketing en -management.
8. Het inzetten op kansrijke sectoren.

8.1.4 Toerisme en recreatie

Katwijk heeft van nature een uitstekende toeristische trekkracht. Zee, strand en duinen, de Oude Rijn als vaarweg, een historisch en qua natuur rijk achterland met waterrecreatie, sier- en bollenteelt kunnen gegarandeerd rekenen op bezoek en belangstelling. Bijzonder voor Katwijk is bovendien, dat het massatoerisme er niet is doorgedrongen zoals in gemeenten als Scheveningen of Noordwijk. De plaats heeft een geheel eigen identiteit en uitstraling.

Hoewel groeiend, toch blijft een meer economische benutting van deze trekkracht in Katwijk achter. De kwaliteit van horecagelegenheden, verblijfsaccommodaties en verdere toeristisch recreatieve producten die Katwijk biedt gaat niet gelijk op met wat het publiek vraagt. Dat is in Katwijk ook geen vanzelfsprekendheid. Toeristische voorzieningen en activiteiten zijn ondergeschikt aan het lokale openbare leven, zodat strand en voorzieningen niet optimaal benut kunnen worden. Daarnaast komen de karakteristieke kernen Valkenburg en Rijnsburg nog te weinig tot uitdrukking om toeristisch attractief te zijn. Met als totaal resultaat dat Katwijk vooral seizoensgebonden toerisme kent met een sterke aantrekking op dagrecreanten, te weinig op verblijfstoeristen.

Als Katwijk zich op de toeristische markt sterker en het gehele jaar door wil profileren, dan ligt er niet alleen de opgave om zich te oriënteren op wat die markt wil. Het gaat er vooral om dat de Katwijkse samenleving met de producten van die markt geleidelijk en consequent eigen wordt gemaakt. Voor het beleidsveld Toerisme & Recreatie stelt Katwijk zich de volgende doelen:

1. Het versterken van de kern Katwijk aan Zee als trekker voor toerisme.
2. Het versterken van de toeristische aantrekkingskracht van het achterland van Katwijk.
3. Het, in het belang daarvan, afstemmen van het toeristisch aanbod op specifieke doelgroepen, zoals de actieve en culturele 50-plusser, jeugd, gezinnen, rust- en ruimtezoekers.
4. Het creëren van mogelijkheden tot combinatiebezoeken, zowel binnen Katwijk als binnen de regio.
5. Het creëren van meer en nieuwe verblijfsfaciliteiten.

8.1.5 Detailhandel

Katwijk heeft, als grootste van de kernen, de sterkste aantrekkingskracht op publiek. Daarin is het grootste draagvlak voor de lokale detailhandel gelegen. Van oudsher biedt Katwijk een evenwichtige mix van krachtige lokale ondernemers en bekende winkelketens. Dat maakt het aanzien van het centrum van Katwijk zo anders als dat van andere gemeenten. Toch worden deze kwaliteiten niet helemaal benut of staan ze onder druk van een aantal tendensen vanuit de detailhandelssector zelf. Eén daarvan is de schaalvergroting, zowel binnen de kernen zelf als

daarbuiten. Dat maakt het voor de kleinere, meer luxe-, mode- of vrije tijdswinkels in de kernen moeilijker om te overleven. Het aanbod verschraalt, de karakteristiek van de kern verandert en komt als winkelcentrum onder druk te staan. Leegstand is de consequentie, zowel binnen bestaande winkelstrips als bij nieuwe ontwikkelingen in bijvoorbeeld de Zwaaikom.

Katwijk moet die tendens keren en tenminste inzetten op één dynamische stedelijke kern, passend bij de status van een badplaats en goed ingericht. Een kern die de concurrentie met buurgemeenten aankan. Dan moet er aan aanbod, keuzeverruiming en redenen om vaker en langer in de kernen te blijven nog het nodige worden gedaan. Katwijk moet zich dan als levendig en bijzonder winkelcentrum meer profileren. Dat kan de gemeente door samen met ondernemers meer vorm en inhoud te geven aan citymarketing en -management. Met middelen als promotie en terugkerende evenementen kan Katwijk zich laten zien en tegelijkertijd ook een aantrekkingskracht genereren binnen de toeristische en economische markt. In een dergelijk perspectief passen eigenlijk geen goedkope grootwinkel concepten, die een zware wissel trekken op de openbare ruimte. Deze vormen van detailhandel wil Katwijk op termijn naar een eigen, voor auto´s goed bereikbare en ruime plek verplaatsen: de strip voor perifere detailhandel op ´t Heen. Een strip, die in kwaliteit en aanbod nog moet groeien.

Naast de hoofdkern van Katwijk moet elk van de oorspronkelijke kernen over minimaal een winkelhart voor de dagelijkse boodschappen beschikken.

Om deze doelen te bereiken zet Katwijk op het beleidsterrein van de Detailhandel in op de volgende opgaven:

1. Het versterken van de positie als winkelstad ten opzichte van andere gemeenten in de regio.
2. Het behoud van een winkelhart voor de dagelijkse boodschappen in elke afzonderlijke kern.
3. Het verbeteren van de structuur, routing en branchering van bestaande winkelharten, inclusief verbetering van de koppeling met de Zwaaikom.
4. Het inzetten op recreatief winkelen en combinatiebezoeken in Katwijk aan Zee door onder meer verrijking van het aanbod, verbetering van de verblijfsruimte, verruiming van het aantal terrassen en horecagelegenheden, evenementen, maar ook het aantrekken van nieuwe, meer culturele voorzieningen als een theater en/of een ‘super’bibliotheek.
5. Het verplaatsen van de weekmarkt naar het centrum van Katwijk aan Zee.
6. Het tegengaan van grootschalige solitaire supermarkt- en winkelontwikkelingen en het stimuleren van vestiging van perifere detailhandel anders dan de winkelbranche op ’t Heen. Zodanig, dat het geen concurrerend effect heeft op het winkelaanbod elders in de gemeente.
7. Het, samen met ondernemers, organiseren van een professioneel citymanagement.

8.1.6 Sport & Cultuur

Tot de Katwijkse cultuur behoort een bloeiend en rijkgeschakeerd verenigingsleven, in het bijzonder ook op sportgebied. Dat is van een belangrijke vormende waarde voor de Katwijkse jeugd. Maar ook voor een groeiende groep van actieve senioren worden sport en verenigingsleven steeds belangrijker. De sportsector kan van de samenvoeging tot één gemeente profiteren door het aanbod van traditionele en nieuwe sportbeoefening te verbreden en beter te accommoderen. Daarbij is het van belang dat Katwijk een goede balans vindt tussen geografische spreiding over heel Katwijk en een doelmatige clustering van sportfuncties. Door de aantrekkingskracht op jongeren en senioren wil Katwijk in deze sector vooral ook de koppeling met onderwijs en zorg stimuleren.

Cultureel heeft Katwijk veel te bieden, niet in de laatste plaats door haar eeuwenoude historie. Die heeft haar sporen achtergelaten in monumenten en archeologische plekken, in bijzondere landschappelijke en stedenbouwkundige structuren als de loop van de Oude Rijn en lintbebouwing en in dorpsgezichten. Dat is langzaam gegroeid, veelal ook binnen de kernen afzonderlijk. Maar omdat dit culturele erfgoed zo belangrijk is voor de lokale identiteit, wil Katwijk zich inzetten voor het meer zichtbaar maken van deze elementen en deze meer als één geheel presenteren, ondermeer als toeristisch product. Daar kunnen vooral museale voorzieningen van profiteren, zowel qua aanbod als draagvlak. Terwijl de gemeente er als geheel van kan profiteren door ook het Katwijks achterland interessanter te maken voor publiek.

Ook andere culturele voorzieningen binnen de gemeente kunnen door de fusie mogelijk een metamorfose ondergaan. Door samenvoeging van zalen tot één theater of cultureel centrum voor een groter publiek, het beter accommoderen van jongeren, verrijking van formules zoals die van de bibliotheek tot een mediatheek of toevoegen van een bioscoop kan zowel het aanbod, alsook de aantrekkelijkheid van het bovenlokale centrum van Katwijk vergroten. Deze kansen, die voorheen voor afzonderlijke kernen onhaalbaar zouden zijn geweest, wil Katwijk zien te benutten.

Katwijk richt zich op het terrein van Sport & Recreatie voor de toekomst daarom op het volgende:

1. Het voortzetten van een sport stimuleringsbeleid en bevordering van participatie van bevolkingsgroepen daarin.
2. Het zich inzetten voor de realisering van een zorgvuldig in het groen ingepaste nieuwe (buiten)sportcluster in de Mient/Kooltuin.
3. Het zich verder inzetten voor de realisering van een nieuwe binnensportcluster in De Duinvallei.
4. Het versterken van het Valkenburgse Meer als recreatief- en sportief centrum.
5. Het scheppen van ruimte voor meer grootschalige evenementen of grote sportinitiatieven, bijvoorbeeld in of nabij voormalige hangars van het voormalige vliegkamp.

6. Het aanbrengen van meer samenhang in cultuurhistorische elementen en aspecten van de oorspronkelijke kernen alsmede het meer zichtbaar en toegankelijk maken ervan.
7. Het verbreden en versterken van het culturele en kunstzinnige aanbod.
8. Combinatie van activiteiten zoveel mogelijk in een aantal sportclusters.

8.1.7 Zorg & Welzijn

Katwijk stelt zich ten doel om zoveel als mogelijk te voorzien in de woon-, zorg- en welzijnsbehoeften van die mensen met beperkingen of een groot risico daartoe. Ieder moet de kans krijgen zo lang mogelijk zelfstandig te functioneren in de eigen omgeving. Daarvoor is het noodzakelijk om servicepunten zowel geografisch, als naar type en denominatie over de gemeente te spreiden. In samenwerking met zorgvragers, zorgaanbieders, welzijnsaanbieders, woningaanbieders en zorgkantoor werkt de gemeente aan een wijkmodel, gebaseerd op vijf kernen, waarin evenveel steunpunten en omliggende woonservicezones moeten komen. In sommige gevallen moeten daarvoor bestaande intramurale zorginstellingen transformeren. Om flexibel te kunnen inspelen op de behoeften van diverse doelgroepen op een voor ieder bereikbare afstand wil Katwijk bezien of er bodem is voor combinaties van welzijn en zorgfuncties in multifunctionele accommodaties.

De gemeentelijke taken op het gebied van zorg en welzijn worden in Katwijk verlicht door de mantelzorg en de inzet van een groot aantal vrijwilligers. Die onderscheidende kwaliteit wil Katwijk vasthouden door het verenigingsleven en verenigingsnetwerk goed te blijven beheren.

Op het vlak van Zorg & Welzijn richt Katwijk zich daarom op de volgende opgaven:

1. Sluitende netwerken voor groei- en opvoeding mede middels accommodatiegebonden ontmoetingsmogelijkheden voor jongeren
2. Uitvoering geven aan een multicultureel programma dat de gemeenschapszin bevordert en bijdraagt aan het voorkomen van racisme en discriminatie
3. Ontwikkelen en uitvoeren van een samenhangend beleid op de prestatievelden van de Wmo
4. Bescherming en bevordering van gezondheid, onder andere door preventie en bestrijding van verslaving
5. Ondersteunen bij de toeleiding of terugkeer naar de arbeidsmarkt
6. Het ontwikkelen en bieden van een vraaggericht, behoeftedekkend en toekomstbestendig zorg- en welzijnsaanbod.
7. Het creëren van een dekkend stelsel van woonzorgzones.
8. Het ontwikkelen en bieden van geografisch goed gespreide eerstelijnszorg, vormgegeven in (zorg)clusters waarin eventueel ook andere voorzieningen worden ondergebracht.
9. Het verbeteren van de kwaliteit van de welzijnsvoorzieningen in de wijk, eventueel geclusterd met andere voorzieningen in de sfeer van bijvoorbeeld educatie of zorg.

10. Het opstellen van een accommodatiebeleidsplan voor onderwijs en peuterspeelzaalwerk, het sociaal cultureel werk, het wijkverenigingswerk, het jeugd- en jongerenwerk en het clubwerk.

8.1.8 Onderwijs & Educatie

Onderwijs is voor Katwijk een belangrijke drager van gemeenschapsleven en identiteit. Kwalitatief goed onderwijs, geografisch goed gespreid en goed bereikbaar, kan nog meer van betekenis zijn voor de Katwijkse gemeenschap. Zo is het een belangrijke vestigingsfactor voor potentiële nieuwe bewoners in de gemeente. Goed en op de praktijk aansluitend middelbaar en beroepsonderwijs is van effect op de lokale economie en arbeidsmarkt. Katwijk wil daaraan dan ook werken. Zij wil de capaciteit en kwaliteit van de onderwijshuisvesting, bestaand en voor toekomstige uitbreidingslocaties, kunnen waarborgen. Ook aan de met onderwijs en werk samenhangende voorzieningen als peuterspeelzaalwerk, kinderdagopvang en naschoolse opvang wil de gemeente meer capaciteit en ruimte bieden. Mogelijk zijn van hieruit in de bestaande situaties sterkere koppelingen te maken tussen onderwijs, zorg en welzijn, te verwezenlijken door samenwerking of door fysieke samenvoeging.

Katwijk wil bij nieuwbouw of stadsuitbreidingwijken meteen aan het begin ruimte reserveren voor school/multifunctioneel centrum. Op een plek die veilig en verkeersvriendelijk is, zodat de kinderen veilig (zelfstandig) naar school kunnen.

Met de actualiteit van inburgering van nieuwkomers en de grotere zelfredzaamheid in de samenleving is ten slotte ook voor Katwijk de volwasseneneducatie een punt van beleid.

Naast ruimtelijke aspecten kiest de gemeente ervoor om, aanvullend de verantwoordelijkheid van de scholen voor het overdragen van kennis, voorzieningen te ontwikkelen die bijdragen aan de maatschappelijke ontwikkeling en vorming van leerlingen. Daarbij hoort het vroegtijdig signaleren van knelpunten, zoals leerachterstanden en probleemsituaties in de huiselijke omgeving en de inzet van zorgnetwerken en zorgadviesteams.

De doelen van Katwijk op het beleidsveld van Onderwijs & Educatie zijn de volgende:

1. Waarborgen van capaciteit en kwaliteit van onderwijshuisvesting, ook met het oog op toekomstige uitbreidingslocaties.
2. Het creëren van een ononderbroken, geïntegreerde leerlijn door inhoudelijke samenwerking tussen instellingen.
3. Het bevorderen van clustering van ongelijksoortige voorzieningen in multifunctionele accommodaties.
4. Het aanbrengen van een grotere diversiteit in het onderwijsaanbod.

8.1.9 Groen & Water

Katwijk beschikt over veel water en een rijk, divers landschap van een hoge kwaliteit. Het duinlandschap, de gebieden aan de binnenduinrand en de rivier de Oude Rijn geven Katwijk een afwisselende landschappelijke identiteit. Daarnaast bieden water en landschap de mogelijkheid om ecologisch hoogwaardige verbindingen aan de randen van de gemeente vrij te houden. Verbindingszones die in waarde nog kunnen toenemen door toevoeging van water, dat om waterbeheertechnische redenen ruimte moet krijgen binnen de gemeentegrenzen.

Binnen de kernen zijn dergelijke verbindingen moeilijker tot stand te brengen. Het optimaliseren van groene verbindingen wordt daar belemmerd door bebouwing en door de relatief gefragmenteerde binnenstedelijke groenstructuur. De aandacht van Katwijk gaat er dan ook naar uit om de groene en blauwe potentie van de gemeente te versterken door er in bebouwd gebied meer samenhang in aan te brengen, door versnipperd groen en blauw te verbinden, er ruimte voor te maken en er op voorhand ruimte voor te reserveren. De ecologische en recreatieve waarde van een dergelijk groen/blauw netwerk neemt toe wanneer ze wordt aangesloten op de grotere ecologische verbindingszones aan de rand van de gemeente. Deze opgave reikt boven de beleidssector uit en kan alleen integraal worden opgelost, in afstemming met andere sectoren als wonen, toerisme en bedrijvigheid. Groen en blauw hebben directe relaties met de woonomgeving, met wandel- en fietsroutes en met waterdepots voor de waterhuishouding.
Voor de sector Groen & Water formuleert Katwijk de volgende opgaven:

1. Het creëren van een samenhangende groenblauwe structuur, zowel binnen als buiten haar bebouwd gebied, van een landschappelijke, ecologische, recreatieve en waterbeheertechnische betekenis.
2. Het in dat belang versterken van de ecologische verbindingen, zowel op regionaal als lokaal niveau.
3. Het toevoegen en reserveren van groen in bestaand bebouwd gebied.
4. Het ontwikkelen van de Mient/Kooltuin als landschapspark en bufferzone tussen zuidduinen en de stadsuitbreiding.
5. Het ontwikkelen van de zuidrand van het voormalige marinevliegkamp als landschapspark en ecologische zone, met gebruikmaking van de waterbergingsopgave.
6. Het creëren van een duurzaam en veilig watersysteem.
7. Het integreren van water, groen en stedelijke functies, ondermeer door vaarcircuits te realiseren.
8. Het verbeteren van de zeewering, waarbij de zeewaartse oplossing van de kustverdediging voor Katwijk de voorkeur heeft.
9. Kwaliteit natuurgebieden in stand houden.
10. Ruimte bieden aan waterberging.

Ten aanzien van de punten 4 en 5 vindt nadere uitwerking plaats binnen het Project Locatie Valkenburg.

8.1.10 Milieu

Zo lang Katwijk goede regels voor inpassing van functies en compensatie voor hinder hanteert worden de landschappelijke diversiteit en hoge milieukwaliteit van Katwijk niet bedreigd door stedelijke ontwikkelingen. Al voor de fusie hebben Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg gezamenlijk de zorg voor het milieu gedeeld. Algemene doelstellingen zijn meetbaar gemaakt, milieuproblemen en -overschrijdingen zijn in kaart gebracht. Katwijk staat nu voor de taak om op grond van de bevindingen een voor de gehele gemeente passend en gestroomlijnd milieubeleid te ontwikkelen. Daarin wil zij voor de toekomst bij het nemen van ruimtelijke beslissingen milieuthema´s als hindercirkels, lichtemissie door glastuinbouw, geluidsbelasting, bodemgesteldheid en veiligheid randvoorwaardelijk maken, op grond waarvan plannen kunnen worden getoetst. Op die manier wil Katwijk de toenemende druk op het milieu adequaat het hoofd bieden. Die toename van milieudruk is te verwachten als gevolg van de groeiende bedrijvigheid en glastuinbouw, de bloemenveiling en de ambitie om het toerisme aan zowel de kust als in het achterland te versterken. De verkeersstromen die hiermee op gang worden gebracht moeten dan binnen de geluid- en luchtkwaliteitsnormen worden gehouden.

Als kustgemeente oefent Katwijk vooral in de zomer een grote aantrekkingskracht uit: strand en duinen mogen dan op een grote bezoekersstroom rekenen. Die stroom staat op gespannen voet met de kwetsbare duinnatuur en de nabijgelegen natuurgebieden. Ook vanuit de sector milieu wil Katwijk hier bijdragen aan het vinden van adequate oplossingen.

Als opgaven voor de sector Milieu stelt Katwijk de volgende:

1. Duurzaamheid en (externe) veiligheid worden de pijlers van het gemeentelijk milieubeleid.
2. Het gemeentelijk milieumanagement wordt structureel ingebed in het (ruimtelijk) beleid.
3. Het ontwikkelen en hanteren van wijktypologieën en milieuzonering (drukte, rust, lichtgevoeligheid) per deelgebied om op voorhand sturing te kunnen geven aan ruimtelijk-functionele ontwikkeling.
4. Het algemeen terugdringen van licht- en geluidshinder en het verbeteren van de luchtkwaliteit.
5. Het uitvoeren van functiegerichte bodemsanering.

9 Garanties voor de toekomst

De Brede Structuurvisie is voor Katwijk een leidraad voor de toekomst. De gemeente moet acties, ter verwezenlijking van de doelen die in deze visie zijn verwoord, daarom op voorhand op hoofdlijnen kunnen verantwoorden. Katwijk voert met dat oogmerk een globale haalbaarheidstoets uit om een ieder inzicht te bieden in de realiteitswaarde van het geschetste perspectief. De Brede Structuurvisie is echter een plan voor een langere termijn. De actualiteit is grillig en trends kunnen tot beleidswijzigingen dwingen. Daarmee wijzigt ook de nu geprognosticeerde realiteitswaarde. Inzicht in vooral de noodzakelijke inspanningen om in de lijn van de Brede Structuurvisie te werken is daarom van belang om integraal en op een verantwoorde wijze beleidswijzigingen op te kunnen vangen. De Brede Structuurvisie is geen ´eindplan´: ze dient de gemeente om een strikte koers aan haar praktijk te geven en verplicht haar, bij eventueel noodzakelijke koerswijzigingen onderweg, deze even ´breed´ te beoordelen als de Structuurvisie is.

9.1 Sleutelprojecten: opgaven en meting

Om greep te krijgen op datgene, waarvoor de gemeente in de periode tot 2020 bij uitvoering van de Brede Structuurvisie komt te staan, zijn zogenaamde sleutelprojecten in kaart gebracht. Die projecten zijn bepaald op grond van de hoofdthema´s uit de Brede Structuurvisie:

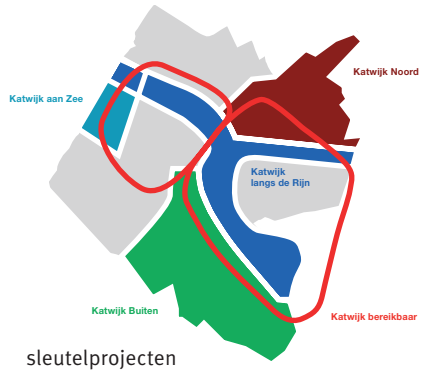

sleutelprojecten

- **Katwijk aan Zee:** het opwaarderen van het functioneren van deze kern tot bovenlokaal centrum van Katwijk, inclusief het verbeteren van de verbinding met het Havengebied.
- **Katwijk langs de Rijn:** het opwaarderen van de Oude Rijnzone tot groenblauwe drager voor Katwijk, inclusief de reconstructies van de riviermond en het ´Eiland´.
- **Katwijk Noord:** ordening en vernieuwing van bedrijvigheid en glastuinbouw, inclusief inbedding in natuurlijke omgeving.
- **Katwijk Buiten en Duinvallei:** uitbreiding, vernieuwing en versterken van de vroegere kernen Valkenburg en Katwijk aan den Rijn, inclusief nadere invulling van de Duinvallei.
- **Katwijk Bereikbaar:** ontvlechten verkeersstromen, opwaarderen kernen en verbinden: beheer, onderhoud, herstel, ontwikkeling/herstructurering, niet-ruimtelijke projecten, lopende en kleinere ingrepen, gemeentebreed.

Acties binnen de eerste vijf genoemde sleutelprojecten grijpen in op de bestaande functionele en ruimtelijke structuur van Katwijk. Die acties dekken echter niet alle voorziene maatregelen in het kader van de Brede Structuurvisie af. Om daarin te voorzien is het zesde, bijzondere sleutelproject benoemd:

- **Katwijk in de Kern:** spreiding en toedeling van voorzieningen, die zowel lokaal als bovenlokaal een functie hebben, en bijdragen aan het imago van de oorspronkelijke kernen.

De activiteiten binnen dit zesde sleutelproject zijn minstens zo essentieel als die, waaraan binnen de andere sleutelprojecten wordt gewerkt. Juist het sleutelproject 'Katwijk in de Kern' draagt bij aan het versterken van de oorspronkelijke, bestaande stedelijke omgeving. In de visie van de Brede Structuurvisie vormt vooral dat de ruggengraat voor alle plannen.

9.2 De ingrepen

Binnen de sleutelprojecten zijn ingrepen uit alle sectoren binnen een bepaalde zone bijeengebracht. Uitwerking in de praktijk van de sleutelprojecten is dan ook een integrale opgave, te verwezenlijken met multidisciplinaire teams. Bij het volgen van de lijn, zoals die in de Brede Structuurvisie is uitgezet, behoren per sleutelproject de hiernavolgende ingrepen grofweg tot de mogelijkheden. In het bij de Brede Structuurvisie behorende Uitvoeringsplan worden de ingrepen per sleutelproject nader gespecificeerd. Hieronder volgt een selectie uit de voorgestelde ingrepen.

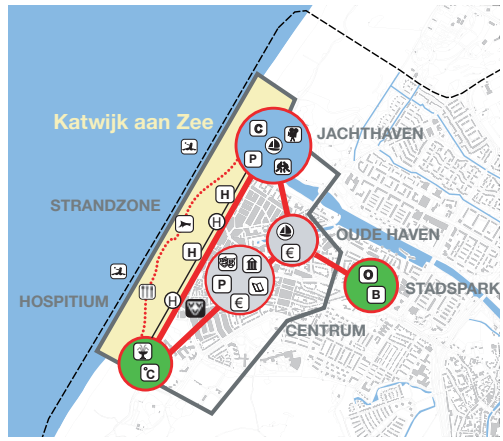

Katwijk aan zee

9.2.1 Katwijk aan Zee:

- Aanbrengen van een drukte/rustzonering.
- Verruimen van mogelijkheden voor strandpaviljoens.
- Winterfaciliteiten in nabijheid van strand en zee.
- Mogelijkheid van evenementen, waaronder theater in de open lucht.
- Verruimen van mogelijkheden voor verblijfsaccommodatie, in combinatie met wellness, horeca en terrassen.
- Intensiveren gebruik locatie Zeehospitium of locaties in de nabijheid daarvan, gericht op gezondheidstoerisme (zuidelijke trekker).
- Stimuleren actief toerisme in relatie tot strand en zee.
- Winkelareaal: versterking winkelaanbod, verbetering winkelroute en inrichting, verruiming horeca en terrassen.
- Verplaatsen van de weekmarkt naar het centrum van Katwijk aan Zee.

- Versterking van functie als bovenlokaal centrum door voorwaarden te scheppen om er bovenlokalefunctiesalstheater,‘super’bibliotheek, bioscoop en dergelijke te vestigen.
- Parkeermogelijkheden verruimen.
- Ruimte rond gemeentehuis uitbouwen tot bestuurscentrum met functies in de sfeer van dienstverlening, zorg en onderwijs.
- Verbeteren van de kustverdediging, bij voorkeur zeewaarts.
- Invoeren van City Management.

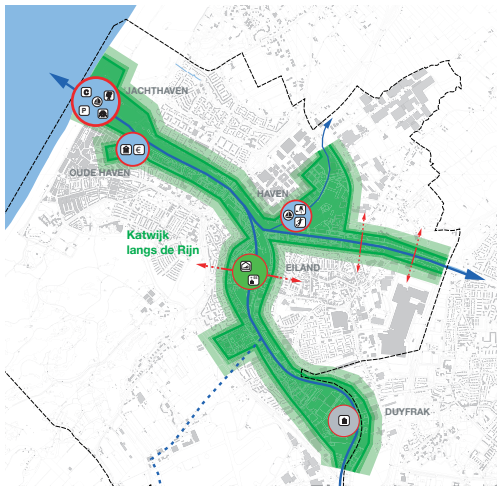

Katwijk langs de Rijn

9.2.2 Katwijk langs de Rijn

- Over de gehele linie zo veel mogelijk vrij maken van de oevers, publiek toegankelijk maken (langzaam verkeer), groene inrichting en verruiming van mogelijkheden tot het aanleggen van recreatie vaartuigen.
- Zo veel mogelijk oriëntatie op de Oude Rijn wijzigen: van rug naar front.
- Intensiveren van de gebruiksmogelijkheden in en nabij de monding van de Oude Rijn: zeejachthaven en daaraan gelieerde voorzieningen en bedrijvigheid, uitgaansmogelijkheden, verblijfsaccommodatie, congresfaciliteiten, parkeren, stadspark met voorzieningen voor dagrecreatie, wonen (noordelijke trekker).
- Bescherming cultuur- en natuurwaarden Noordduinen.
- Verbeteren van het functioneren van het Oude Havengebied en de Zwaaikom.
- Herstructurering Middelmors: stadspark, sport- en recreatieve voorzieningen, jachthaven.
- Herstructureren ´Eiland´: realiseren van een stadspark in de Kwakkelwei, versterken zorgvoorziening en –wonen, verplaatsen bedrijven, beter bereikbaar en meer openbaar maken van de oevers, opwaarderen aanwezige historische resten.
- Op langere termijn verplaatsen (merendeel van) bedrijven uit Katwijkerbroek in het belang van versterking van een centrale groene corridor.
- Het verplaatsen van bedrijven langs de Valkenburgseweg in het belang van versterking van een centrale groene corridor.
- Het zoeken naar een mogelijkheid om tussen de Oude Rijn en het voormalige vliegkamp een open waterverbinding te creëren.
- Uitvoeren plan Duyfrak e.o.

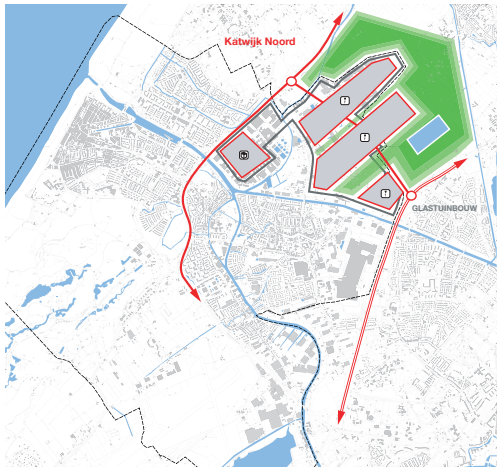

Katwijk Noord

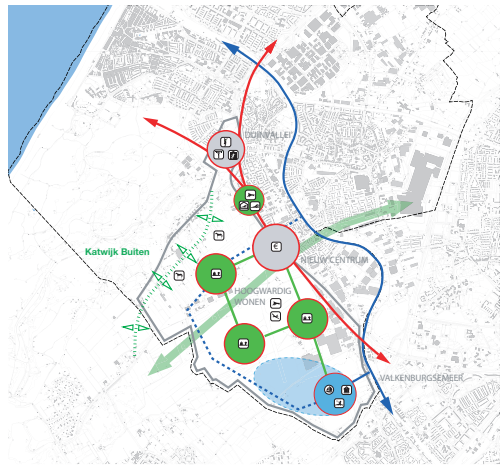

Katwijk Buiten en Duinvallei

9.2.3 Katwijk Noord:

- Ordening, uitbreiding en intensivering bedrijvigheid en glastuinbouw, inclusief ontsluiting op hoofdwegennet.
- Invoeren Parkmanagement.
- Bescherming natuur- en recreatieve waarden, waaronder de beeldbepalende lintbebouwing en de groen-blauwe corridor tussen het Groene Hart en de duinen.
- Scheppen van ruimte voor waterberging.

9.2.4 Katwijk Buiten en Duinvallei:

- Onderdeel van Katwijk Buiten is de invulling van de Duinvallei: dienstverlening, welzijn, binnensportaccommodatie, afronding woningbouw, verleggen provinciale weg N206.
- Herstructureren Mient/Kooltuin: groene buffer tussen Zuidduinen en nieuwe uitleg voormalig vliegkamp, in te vullen met buitensportfuncties (relatie met Duinvallei), paardensport, recreatiewoningen, congres- en wellness faciliteiten.
- Vestigen evenementenhal en/of –terrein met gebruikmaking van bebouwing (hangar) op het voormalige vliegkamp.
- Onderzoeken binnen het Project Locatie Valkenburg waar het nieuwe voorzieningencentrum van de nieuwe ontwikkeling kan komen, zo mogelijk ter versterking van de kern Valkenburg en Katwijk aan den Rijn (de Molenwijk).
- Ontwikkeling van een hoogwaardig woongebied op het terrein van het voormalige vliegkamp, in overeenstemming met de rijke natuurlijke waarden van de locatie.
- Scheppen van ruimte voor waterberging aan de zuidzijde van de nieuwe uitleg.
- Verruimen van mogelijkheden tot zandwinning.
- Versterken van de recreatieve functie van

het Valkenburgse Meer: smalspoormuseum, natuurlijk zwemwater, watersport, recreatieve voorzieningen.
- Zichtbaar en toegankelijk maken van aanwezige cultuur historische artefacten.
- Planologisch mogelijk maken van de vestiging van groepsaccommodaties en jeugdherberg

9.2.5 Katwijk Bereikbaar:
- Vervolmaken van een ringwegstelsel rond de bestaande kernen.
- Maatregelen ter beperking van de milieuhinder en verbetering van de oversteekbaarheid van de ring.
- Invoegen tracé Hoogwaardig Openbaar Vervoer dat ook het bovenlokale centrum Katwijk bestrijkt.
- Verbeteren fijnmazig netwerk voor langzaam verkeer binnen en tussen de kernen, inclusief aansluitingen op het hoofdwegenstelsel langzaam verkeer.
- Op peil brengen van parkeervoorzieningen (afstemming op toekomstprognoses), alsmede verbetering van de toegankelijk ervan.
- Vrijmaken van routes ter bevordering van het vervoer over water, inclusief aanlegplaatsen.

9.2.6 Katwijk in de Kern:
- Het beheer, onderhoud en herstel van het bestaande stedelijk gebied, zoals opwaarderen van de openbare ruimte en bestaand groen & blauw, oplossen verkeersknelpunten, herstel van de oude dorpskernen.
- De herstructurering van naoorlogse wijken, inbreidingsprojecten en lopende exploitatiegebieden.
- Het op peil brengen van de winkelvoorziening (dagelijkse behoefte) in elke kern, zo-

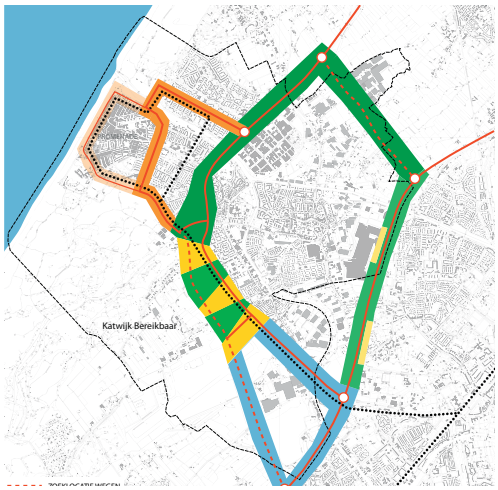

Katwijk bereikbaar

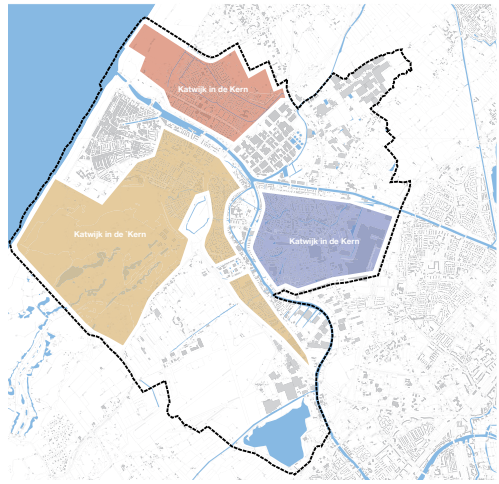

Katwijk in de kern

als het uitvoeren Centrumplan Rijnsburg.
- Het verbeteren van de kwaliteit en spreiding van zorgsteunpunten en –wonen.
- Het verbeteren van de onderwijs-, sport-, culturele- en welzijnsvoorzieningen en de clustering van voorzieningen.
- Het in de praktijk brengen van projecten, die geen ruimtelijke consequenties hebben, zoals de operatie Jong (Jeugd en Gezin), projecten op het vlak van vroegtijdig schoolverlaten, (sociale) veiligheidsprojecten, milieu- en gezondheidsbevorderende projecten.

9.3 De inspanningen

De sleutelprojecten zijn te beschouwen als een materialisatie van in de Brede Structuurvisie uitgesproken intenties. Een dergelijke materialisatie vormt de overgang van een abstracte zienswijze naar de praktijk. De tekenwijze maakt steeds meer inzichtelijk wat de consequenties zijn van de Brede Structuurvisie. Echter, de Brede Structuurvisie is niet het beleidsdocument, op grond waarvan materialisaties worden vastgesteld. Onderzoek naar de mogelijkheden en verfijning daarvan vindt plaats in de fase na vaststelling van dit document. De materialisatie in de Brede Structuurvisie dient de formulering van de onderzoeksopgave voor het vervolg. Maar vooral dient ze de toets op haalbaarheid en de raming van door de gemeente en andere partijen te leveren inspanningen om de ideeën van de Brede Structuurvisie te kunnen dragen.

9.3.1 De planning

Katwijk moet deze inspanningen verdelen over de jaren tot 2020. De ingrepen binnen de verschillende sleutelprojecten zijn dan ook in de tijd uitgezet. Faseren is voor Katwijk één van de methoden om de benodigde inspanningen de komende jaren te kunnen dragen.

9.3.2 De optimalisatie

Een ander middel daartoe is de optimalisatie. Katwijk kan, indien de uitkomsten daartoe noodzaken, de eindraming van de Brede Structuurvisie nog beïnvloeden door voorgenomen maatregelen op het ene beleidsveld meer efficiënt te combineren met die van een ander beleidsveld. Daarbij houdt Katwijk zich aan de algemene ambities van de Brede Structuurvisie. Optimalisatie kan ook plaatsvinden tijdens de werkingsperiode van de Brede Structuurvisie, op het moment dat de actualiteit daar om vraagt. De Brede Structuurvisie moet in die gevallen de gemeente helpen bij het maken van afwegingen tussen het ene of het andere beleidsveld, maar altijd integraal. Als optimalisatie leidt tot wijziging van ambities, dan dient de Brede Structuurvisie de gemeente bij het integraal doorvoeren van de consequenties van die wijziging over alle beleidsvelden. In dat geval gebeurt dat opnieuw in alle openheid.

9.3.3 De strategie

Naast fasering en optimalisatie is de te volgen financiële strategie van Katwijk van belang om haar doelen te verwezenlijken. De Brede Structuurvisie stuurt met de sleutelprojecten aan op een integrale praktijkbenadering. Zo ook wil de gemeente dat doen wat betreft haar financiële strategie. De gemeente gaat niet langer uit van een stapeling van projecten, zoals dat veelal ge-

bruikelijk is geweest. De samenloop en combinatie van projecten, van welke sector dan ook, moet het Katwijk mogelijk maken om de lasten als geheel te kunnen dragen in de periode tot 2020. Gunstige projecten of projecten die gunstig kunnen scoren moeten de zwaardere opgaven van de gemeente verlichten. Dat vergt een professionele en marktgevoelige benadering van de gemeente, waarmee zij beoogt meer op gelijk niveau te komen met de tegenspelers in het veld. Waarin zij ook meer de regie neemt in zaken, waar het om projectfinanciën gaat. Tot de financiële strategie rekent de gemeente Katwijk ook een efficiënt subsidiebeleid. De Brede Structuurvisie helpt de gemeente al bij het bepalen van haar programma´s in het kader van de verkregen status Programmagemeente Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing 2. Daarnaast refereert de Brede Structuurvisie in haar onderbouwing sterk aan actueel regionaal, provinciaal en landelijk beleid. Niet zelden zijn aan de diversiteit van beleid van hogere overheden geldstromen of immateriële ondersteuning gekoppeld. Katwijk dient daarom gericht en blijvend te onderzoeken in hoeverre uitvoering van haar beleid een win-win situatie oplevert voor andere overheden.

9.3.4 De praktijk van de Brede Structuurvisie

Met de Brede Structuurvisie wil Katwijk haar bestuur, ambtelijke organisatie en inwoners houvast bieden op de toekomst. Daarvoor is publicatie van het document alleen niet voldoende. De gemeente dient er actief mee aan het werk te gaan. Voor bestuurders is de Brede Structuurvisie het document op grond waarvan zij haar verrichtingen kan verantwoorden. Voor de ambtelijke organisatie helpt het document bij het structureren en plannen van de werkzaamheden. Buitenstaanders kunnen het document hanteren als programma en er aan aflezen waar de gemeente zich op richt en wanneer. En alle partijen onderling kunnen elkaar aanspreken op grond van hetzelfde document. Maar belangrijker nog dan dat is, dat de Brede Structuurvisie de gemeente in de gelegenheid stelt om meer regie te hebben over de eigen toekomst en in staat is om de gestelde opgaven te kunnen managen. Katwijk draagt er de zorg voor, dat de organisatie is toegerust op de komende taken. En ook dat de organisatie de uitvoering van die taken zodanig inricht, dat zij andere partijen stimuleert mee te bouwen aan haar toekomst.

Verantwoording

De van oorsprong vier gemeenschappen - die van Katwijk aan Zee, Katwijk aan den Rijn, Rijnsburg en Valkenburg- nemen nu als Katwijk de uitdaging aan om de doelstellingen van de Brede Structuurvisie te verwezenlijken. Deze is tot stand gekomen door middel van een open planprocedure. In openheid, samen met publiek en maatschappelijk middenveld, hebben de voormalige gemeentebesturen en hun ambtelijke organisaties geleidelijk een nieuw gemeenschappelijk denken over de toekomst van één grotere gemeente ontwikkeld. Wat voorheen nog samenwerken was tussen drie gemeenten is nu delen: met de sterktes van elke gemeenschap de zwaktes integraal oplossen.

Het proces van totstandkoming van de Brede Structuurvisie is al vóór de gemeentelijke fusie op 1 januari 2006 in gang gezet door de fusieorganisatie. Zowel harmonisatie van beleid van drie gemeenten als het zoeken naar nieuwe kansen voor een nieuw Katwijk vormden onderdeel van het proces.

Op grond van verwachtingen van de drie oorspronkelijke gemeenten is een eerste structuurschets opgesteld. Vervolgens is deze structuurschets per beleidsveld getoetst door werk groepen, waarin ook vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld deelnamen. Er is voor gekozen de inbreng van deze werkgroepen zo veel mogelijk leidend te laten zijn bij het opstellen van de uiteindelijke Brede Structuurvisie.
Het publiek is driemaal geraadpleegd over de zienswijze van de werkgroepen, die zich elk in een afzonderlijk beleidsveld hadden verdiept. Zo kon het proces met druk bezochte publieksbijeenkomsten rekenen op een groeiende betrokkenheid van de lokale gemeenschap. De slotbijeenkomst in september 2006, met ruim 300 geïnteresseerden, spande de kroon. Vele aanwezigen hebben toen debatten kunnen volgen en zich kunnen uitspreken over kernthema´s uit de Brede Structuurvisie.

Het brede draagvlak is uiteindelijk op 26 april 2007 door de gemeenteraad van Katwijk gehonoreerd. Met enkele aanscherpingen heeft zij de Brede Structuurvisie unaniem vastgesteld. Daarmee heeft de gemeenteraad het tot een document verklaard, waarmee de komende jaren op de gemeentelijke ontwikkelingen kan worden gestuurd en waarmee tegelijkertijd voor alle sectoren de kaders zijn geschapen om hun beleid verder uit te werken.

Katwijk, 26 april 2007